"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 207 — 1928 | Federated Pressin jäsen | Maanantaina, syysk. 24 p:nä—Mon., Sept. 24 | Member The Federated Press | XII Vuosik. — Vol. XII

Vehnän hinnat nousseet hiukan Winnipegissäkin

Vehnänmyyntirenkaiden sanotaan estäneen keinottelijain markkinain polkemisyritykset

WINNIPEG, syysk. 22. — Eilen tekijät viljakeinottelijat Chicagon viljapörssissä hurjan yrityksen viljan markkinahintojen laskemiseksi entiseltä alhaiselta tasoltaan vieläkin alhaisemmiksi. Mutta he eivät ottaneet huomioon viljanmyyntirenkaiden vaikutusta markkinoilla ja heidän yrityksestään oli seurauksena päinvastainen tulos. Vehnän ja muunkin viljan hinnat nousivat, vehnän noin 5—6 senttiä bushelilta, rukiin yli 4 senttiä ja ohran noin kolme senttiä. Vastaava nousu hinnoissa ilmeni täkäläisessäkin viljapörssissä.

Lauantaina oli havaittavissa täällä ja Chicagossa tapahtuneen hintain nousun vakiintuminen. Lokakuun ja joulukuun aikana toimitettavan vehnän hinta oli noin 1.17 dollaria bushelilta ja toukokuun noin 1.22 dollaria.

Kaivoskapitalistit saaneet rautatien valtion varoilla

Kaivosyhtymä lahjottanut neljännesmiljoonan yli kolmen miljoonan dollarin kustannuksiin

WINNIPEG, syysk. 24. — Viime viikon lopulla saatiin kiskot lasketuksi noin 90 mailin pituisella Flin Flon rautatiellä, joka on rakennettu palvelemaan etupäässä Flin Flon kaivosomaisuuksien omistajain, newyorkilaisten kapitalistien Whitney yhtymän rikastuttamiseksi sen rikkaiden mineraalivaltausten kehittämisessä.

Kansallinen rautatiejärjestelmä on rakentanut rautatien yli kolmen miljoonan dollarin suuruisilla kustannuksilla, joihin Whitney yhtymä on osallistunut neljännesmiljoonalla ja Manitoban hallitus on luvannut osallistua liikennetappioihin 100,000 dollarilla vuodessa viiden vuoden ajan.

Rautatien rakentaminen sanotaan alkaneen maaliskuussa ja valmistuneen ennätysajassa, sillä maastosuhteet ovat olleet paikottain perin vaikeat.

"Aseistariisumis"-ilveily Genevessä

Valmistava komissioni päätetty kutsua koolle ensi tammik.- tai helmikuun aikana

GENEVE, syysk. 23. — Kansainliiton kolmannen komissionin päätöksiä valmistava komitea on perjantai-iltana äänestänyt esityksen puolesta, jonka mukaan valmisteleva aseistariisumiskomissioni kutsuttaisiin koolle ensi tammi- tai helmikuun aikana, mutta ei asettanut mitään määräaikaa yleisen aseistariisumiskonferenssin pitämiselle. Saksan edustaja Bernsdorff ei ottanut osaa äänestykseen, sillä hän oli kannattanut yleisen konferenssin pitämistä ensi vuonna komitean määräämänä aikana. Imperialistivaltain diplomaatitkin ovat pakotetut myöntämään, että kansainliiton aseistariisumispyrkimykset ovat ajautuneet karille.

Porvarillisten uutistoimistojen valheet

MOSKOVA, syysk. 21. — Virallisesti ilmoitettiin, eilen, että Lontoon sanomalehtien julkaisemat uutiset Trotskya vastaan hänen karkoituspaikassaan tehdyistä hyökkäyksistä ja hänen haavoittumisestaan, ovat kaikkea perää vailla. Yksinpä sekin uutinen, että Isvestija olisi tiedoittanut tutkimuskomitean valitsemisesta tutkimaan asiaa, on perätön. — Vapaudessa oli mainittu porvarillisista lähteistä saatu väärä uutinen julkaistu lauantaina. Sanottu uutinen ylläolevan oikaisun mukaan jää siis porvarillisten uutistoimistojen valheiden tiliin.

MAAILMAN VEHNATUOTANTO

Ottawa, syysk. 24. — Washingtonista ilmoitetaan Yhdysvaltain hallituksen maanviljelysosaston laskelmien osottavan, että tämän vuoden vehnän tuotanto on aipoastaan noin neljä prosenttia suurempi kuin viime vuoden. Lisääntyvän kulutuksen arvellaan riittävän pitämään vehnämarkkinat normaalisina.

Kadot, tulvat ja kulkutaudit uhkaavat Euroopaa ja Aasiaa

KAIKKIALTA SAAPUU ITETOJA SATOVAURIOISTA — ITÄMEREN MAISSA MELKEIN TÄYDELLINEN KATO — TALOUDELLISEN ELÄMÄN AHTAUTTA SEURAA KUMOUSTEN JA KAPINAIN UHKA

Talonpoikaisto jo epätoivoissaan kapinoi Bessarabiassa — Kolera leviää Kiinassa

BERLIN, syysk. 23. — Samaan aikaan, kun Länsi-Intian saarilla ja osissa Yhdysvaltoja taistellaan sen hävityksen selvittämiseksi, mitä äskeiset suuret myrskyt ovat tuottaneet, taistelevat itämeren maat ja monet osat Euroopaa sekä Aasiaa katoa, nälänhätää, tulvia ja raivoavia kulkutauteja vastaan.

Sadon täydellisen epäonnistumisen johdosta ovat itämeren maat joutuneet kamppailemaan ankaran taloudellisen pulan kanssa. Balkanin valtioissa ilmoitetaan tilanteen olevan samanlainen. Ja Ukrainasta tiedotetaan, että sadon epäonnistumisen takia ollaan pakoitettu yhteiskunnan taholta huolehtimaan 500,000 ihmisen ruokkimisesta.

Rumaniassa puhjennut talonpoikaiskapina taloudellisen hädän johdosta

Rumanian Bessarabiasta ilmoitetaan, että hädässä epätoivoon joutuneet talonpojat ovat ryhtyneet mellakoimaan. Tilanne Rumaniassa näyttää erittäin synkältä, sillä maassa odotetaan kurjinta satoa, mitä on saatu vuosikausiin, johtuen se epäedullisista säistä sekä hallituksen kehnon hallinnon takia.

Tilanne Bessarabiassa on erittäin vaikea, ja eri osista maata saapuneet tiedot mainitsevat talonpoikaisväestön olevan nälkäkuoleman partaalla. Lukuisat talonpojat ovat jo kuolleet nälkään. Nyt tullut kato on jo neljäs perättäinen katovuosi. Suuret joukot ihmisiä on täytynyt turvautua puunkuoriin ja pähkinöihin henkensäpitimeksi. Bessarabiassa on myöskin sattunut juutalaisvastaisia pogromeja. Toisilla paikkakunnilla on tyhmä talonpoikaisväestö hyökännyt juutalaisia vastaan, syyttäen sitä sadon epäonnistumisesta. Ateenasta taasen ilmoitetaan, että melkein koko kaupunki on yhtenä sairaalana dengue-kuumeen raivotessa.

Olosuhteet kurjistuvat Itämeren maissa

Vaikea tilanne Itämeren maissa johtuu jatkuneista sateista ja tulvista, jonka ohessa hallat ovat tehneet tuhoa. Latvia, jonka väestöstä on 88 pros. maataviljelevää väkeä, on joutunut erittäin ahtaalle ruokatarpeisiin nähden. Erittäinkin rehusato on kärsinyt suuria tuhoja, mikä vuorostaan on synnyttänyt vaikean tilanteen, koska Latvia on suureksi osaksi karjatalousmaa, jonka toimeentulo on riippuvainen karjatuotteiden viennistä. Viljan puutteen takia odotetaan hintojen kohoamista ja hallitus suunnittelee teollisuustuotteiden tuonnin rajoittamista, jotta maan varoja riittäisi viljanostoon.

Liettuassa myöskin esiintyy viljapula, jonka seurauksena on ollut leivän hinnan kohoaminen 55 prosentilla. Hallitus on ryhtynyt toimenpiteisiin elintarvekeinottelun ehkäisemiseksi. Johtavat politiikot ovat kehoittaneet hallitusta vapauttamaan viljan maahantuonnin tariffeista.

Virossa on tilanne yhtä kurja ja arvellaan edelleen huononevan sen johdosta, että Viro, samoin kuin muut Baltian maat, ei liioin pysty hankkimaan ulkomaisia lainoja.

Suomesta saapuneet tiedot kertovat myöskin osittaisesta kadosta, mikä on johtunut harvinaisesta kylmästä ja sateisesta kesästä.

Talonpoikaiston kurja asema, joka Itämeren maissa on kadon johdosta kurjistumistaan kurjistunut, on saattanut maalaisväestön liikehtimään, ja hallitukset ovat ryhtyneet toimenpiteisiin mahdollisten levottomuuksien kukistamiseksi.

Kolera ja lavantauti riehuu Aasiassa

Pekingistä ilmoitetaan, että kolera ja lavantauti on päässyt suureen vauhtiin kansallisten armeijan soulaiden keskuudessa, ja pelätään kulkutautien edelleenkin leviävän, koska väestö on sotien johdosta joutunut äärimmäiseen nälkään ja kurjuuteen.

Intiassa on samaan aikaan niitä levottomin tilanne. Tyytymättömyys puhtaaksi kynityn talonpoikaiston keskuudessa on toisilla paikkakunnilla puhjennut kapinallisiin verolakkoihin, jonka lisäksi suuret työtaistelut jatkuvat edelleen teollisuustyöläisten ja rautatieläisten keskuudessa.

Suuri silkkikutomolakko alkanut New Jerseyssä

NOIN 1,000 TYÖLÄISTÄ RYHTYI LAKKOON PATERSONIN KUTOMOKAUPUNGISSA

PATERSON, N. J., syysk. 23. — Yksimielisen äänestyksen jälkeen, päättivät 800—1,000 silkkikutomotyöläistä lauantaiiltana aloittaa lakon 8-tunnin työpäivän ja minimipalkan vahvistamiseksi. Kun Patersonin kaupungissa on 23,000 kutomotyöläistä, saattaa lakko muodostua sangen laajaksi taisteluksi.

'Työväenhallitus' vallankumousta ehkäisemässä

TYÖVÄENHALLITUS ON OLLUT VALTAKUNNAN SUURIMPANA VAKIINNUTTAJANA

OTTAWA, syysk. 24. — Englannin "työväenhallitus" oli "suurimpana vakuutena vallankumouksen mahdollisuutta vastaan sodan jälkeisinä koettelemusten päivinä", sanoi täällä Canadian Clubissa pitämässään puheessa mainitun "työväenhallituksen" jäsenenä ollut lakimies H. P. McMillan.

"Minun persoonallinen mielipiteeni on, että ne yhdeksän kuukautta, mitkä työväenhallitus oli vallassa, olivat brittiläisen valtakunnan olemassaolon suurimpana vakuutena," sanoi hän edelleen.

Tämän herran mielestä vaikutti hallituksessa olo "työväen johtajiin" tasottavasti ja saattoi heidät ymmärtämään sen suuren vastuunalaisuuden, mitä hallituksessa olo tuo mukanaan. Siitä johtui, että työväenhallituksen aikana vakiinnutettiin brittiläistä imperialismia ja liitteissään rakoillutta kapitalismia voimakkaammin kuin varsinaisten kapitalististen hallitusten aikana.

Ontarion konservatiivit keskustelevat vanhuudeneläkkeistä

Pelkäävät työväestön itsenäistä poliittista toimintaa

TORONTO, syysk. 24. — Ontarion konservatiivit kokoontuvat täällä marraskuun 21 päivä vuotuiseen kokoukseensa, jossa ilmotetaan tulevan käsittelyn alaiseksi muiden muuassa vanhuudeneläkekysymys, äitiysavustukset ja invaliidien avustaminen.

Kuten tiedetään on konservatiivinen puolue vastustanut mainittujen toimenpiteiden toteuttamista, mutta lienee nyt pakotettu jossain määrin taipumaan, sillä porvarit pelkäävät työväen itsenäisen toiminnan saavan heidän jatkuvan kielteisen kantansa johdosta suurempaa kannatusta laajojen joukkojen keskuudessa.

Coolidgen ulkopolitiikkaa arvostellaan

PADUCAH, Ky, syysk. 23. — Demokraattien varapresidenttiehdokas Robinson on täällä puhuessaan arvostellut republikaanien ulkopolitiikkaan Coolidgen ja Hardingin presidenttikausilta, selittäen että se on oiiut imperialistista ja että etenkin Keski- ja Etelän-Amerikan maat ovat tämän johdosta tulleet epäluuloisiksi Yhdysvaltoja kohtaan.

Hän huomautti, että sekaantuminen Nicaraguan asioihin on tuomittu ulkomaiden idplomaattien taholta Yhdysvaltain pyrkimykseksi päästä valitsemaan läntistä maailmaa.

Vaikka demokraatit vaalipuheissaan arvostelevatkin Yhdysvaltain imperialistista politiikkaa, ei se silti merkitse sitä, että demokraatit, mahdollisesti valtaan päästyään, tulisivat sitä millään tavalla muuttamaan.

Kommunistit voittaneet Ruotsin vaaleissa

SOS.DEMIT HÄVINNEET 16 PAIKKAA

TUKHOLMA, Ruotsi, syysk. 24. — Sos.demit ovat hävinneet yhteensä 16 paikkaa nyt toimitetuissa Ruotsin toisen kamarin vaaleissa. Kommunistit voittivat neljä, konservatiivit 8 ja agraarit 9 paikkaa. Vaalit päättyivät perjantaina Tukholmassa, missä valittiin 18 edustajaa muualta maasta valitun 212 lisäksi. Uudessa kamarissa tulee olemaan 8 kommunistia, 4 liberaalia, 28 liberaalista kieltolainkannattajaa, 27 maalaisliittolaista, 90 sos.demiä ja 73 konservatiivia.

Incon voittoihin taasen sekotettu työläisen verta

NESTORI PELTOLA NIMINEN TYÖLÄINEN SURMAANTUNUT KAIVOSAUKOSSA

Sunnuntai-iltana kello puoli kahdeksan tienoissa surmaantui International Nickel Companyn Frood-kaivannon n:o 1 noin 25-vuotias Nestori Peltola niminen kaivostyöläinen, kun nostokori (kippa) nostokoneenkäyttäjän huolimattomuuden tähden laskeutui hirveällä vauhdilla suoraan pohjaan.

Kaivosaukon pohjassa oli raiteiden kohdalla tällöin työskentelemässä Peltola, joka jäi nostokorin alle ja surmaantui miltei heti. Kun hänen ruumiinsa saatiin pois nostokorin alta, niin lopetettiin työt sillä vuorolla kaivosaukossa.

Nostokori pysäytetään aina ennen sen pohjaan tuloa vähäisen matkan päähän pohjasta. Pohjassa työskentelevät työläiset antavat soittomerkin kipan pohjaan laskemisesta. Mutta nyt ei tapahtunut siten, vaan tuli kippa suoraan pohjaan hirvittävällä vauhdilla kuten sanottu nostokoneenkäyttäjän huolimattomuuden tähden. Kaivosaukko on noin 1,200 jalan syvyinen.

Surmansa saanut oli kotoisin Härmästä ja lienee ollut tässä maassa noin 5—6 vuotta. Hänellä on veljiä täällä, Yhdysvalloissa ja Suomessa. Vainaja ei liene ollut minkään työväenjärjestön jäsen.

25,000,000 dollarilla 41,000,000 dollarin arvoiset rautatiet

Canadian Pacificin herrat tekevät tietysti hyvän kaupan ja maakunta kärsii

CALGARY, Alta., syysk. 24. — Canadian Pacificin takana olevat kapitalistit leikkaavat taasen suuren viipaleen lihavasta paistista kun rautatie ostaa 25 miljoonan dollarin hinnasta Albertan maakunnan omistamat kolme rautatietä, joiden rakennuttaminen ja varustaminen on tullut maakunnalle maksamaan kaikkiaan noin 41 miljoonaa dollaria. Kaupassa jälleen toteutuu vanha tarina siitä miten kapitalistisissa maissa pelataan yhteiskunnallisen omistuksen kanssa. Hallitus rakennuttaa rautateitä uudisasutusta varten ja kun ne ovat aluksi tietysti kannattamattomia, niin arvioidaan niiden käyttöarvo mahdollisimman alhaiseksi. Niinpä Albertan hallitus on arvioinut mainittujen myytyjen rautateiden nykyiseksi arvoksi ainoastaan 23,500,000 dollaria. Siitä huolimatta, että ne ovat maksaneet maakunnalle sievoiset 41,000,000 dollaria.

Nyt kun on olemassa toiveita, että rautatiet rupeavat tuottamaan voittoa, asutuksen laajetessa ja kasvaessa niille alueille, joita rautatiet palvelee, niin ne heti myydään polkuhinnasta yksityisille kapitalisteille, jotta he saisivat kiskoa mahdolliset voitot omiin taskuihinsa. Sillä on tiettyä, että C. P. R:n herrat eivät osta rautateitä hyväntekeväisyyden vuoksi, vaan puhtaan voiton himossa.

Kun C. P. R. ei ole aikoinaan pyrkinyt rakentamaan rautateitä niille alueille, joita ostetut rautatiet ovat palvelleet, vaan ovat antaneet maakuntahallituksen tehdä sen, niin ovat he säästäneet siinä 25 ja 41 miljoonan dollarin välisen erotuksen — 16 miljoonaa — ja mahdollisesti enemmänkin.

C. N. R:n osallisuus kaupassa

Vaikka tehdyn kaupan ehtona on, että kansallinen rautatiejärjestelmä on otettava mukaan kauppaan, jos se sitä haluaa, niin on todennäköistä, että se ei tule tapahtumaan, sillä sen pitää tapahtua ennen tämän vuoden loppua. Hallitusherrat ja parlamentti eivät "ehdi" eivätkä halunnekaan päättää asiaa niin joutuin.

Runsaasti lakkotaisteluita käynnissä ulkomailla

70,000 TEHDASTYÖLÄISTÄ RYHTYNYT LAKKOON PUOLASSA — POHJOIS-RANSKAN KUTOMOTYÖLÄISET VALMISTELEVAT SUURTAISTELUA — TYÖLÄISET JÄRJESTYVÄT TAISTELUIHIN ETELÄ-AMERIKAN MAISSA

Yhdysvaltain suuret lakkotaistelut jatkuvat voimakkaina kaikesta vainosta huolimatta

NEW BEDFORD, Mass., syysk. 23. — Kaksikymmentäseitsemän tuhatta kutomotyöläistä käsittävä lakkorintama on täällä ehjempi, kuin koskaan ennen, huolimatta viime päivinä sattuneista lukuisista poliisin mellastuksesta, lakkolaisten paholnpitelemisistä ja vangitsemisista, sekä taantumuksellisen kutomotyöläisunion johtajasakin, Batty ja kumppanien, yrityksistä myydä työläisten edut kutomokapitalisteille.

Samoin myöskin ilmoitetaan, Fall Riveristä, että kutomotyöläisten lakko jatkuu ehjiinä. Kutomotehtaiden työläisten komitealla on työläisten täysi luottamus.

Suuria tuloksia työläisten vastaisten taistelujen edistämiselle odotetaan kansallisesta kutomoteollisuustyöväen konventsionista, joka kokoontui lauantaina New Yorkiin tarkoituksella perustaa uusi kutomotyöläisten liitto nykyisen taantumuksellisen A. F. L:n johtaman järjestön tilalle.

Valtava tekstiilityöläisten lakko Lodzissa on saanut Pilsudskin hallituksen liikkeelle

Varsova, Puola, syysk. 23. — Yli 70,000 kutomotyöläistä on Lodzissa yhtynyt lakkoon, joka uhkaa muodostua koko maata käsittäväksi taisteluksi. Pilsudskin hallitus on nimittänyt sovittelukomitean, jonka tarkoituksena on saada lakko lopetetuksi. Tätä toimenpidettä pidetään hallituksen yrityksenä sekaantua taisteluun työnantajain eduksi.

Työläiset ryhtyivät lakkoon vastustaakseen työtehon kiristämistä sekä palkkain polkemista ja työolojen huononlamista yleensä. Poliisivoimia keskitetään ja sotaväkeä varustetaan hätätilanteen varalta.

Tilanne erittäin kärjistynyt Pohjois-Ranskan kutomoteollisuusalueella

PARIISI, syysk. 22. — Yhdeksän kutomotehdasta on joutunut lakkoon Halluin alueella kuluneen viikon alussa, työläisten vaatiessa parannuksia palkka- ja työoloissa. Lillessä on pidetty vallankumouksellisten ammattiunioiden järjestämä kutomotyöläisten konventsioni, jossa on yksimielisesti äänestetty lakon puolesta.

Aikaisemmin olivat vasemmistolaiset uniot esittäneet tehtaiden omistajille uhkavaatimuksen, että miesten ja naisten palkkoja on kohotettava, ja että muussa tapauksessa tulevat työläiset alkamaan yleislakon tk. 23 pnä. Lakkopäätös tehtiin huolimatta reformististen unioiden johtajain kehoituksesta olla ryhtymättä lakkoon, ennen kun he ovat lopettaneet työtilannetta koskevat "tutkimuksensa".

Onnistuneiden lakkotaistelujen jälkeen puuhataan eri Etelä-Amerikan maiden satamatyöläisten yhdistämistä suureen unioon

NEW YORK. — "Daily Workers" on saanut tietää, että Paraguayn satamatyöläisten järjestö on lähettänyt sihteerinsä Argentinaan ja Uraguayhin neuvottelemaan sikäläisten satamatyöläisten järjestöjen kanssa yhteisen näitä maita käsittävän järjestön perustamisesta. Paraguayn satamiesten järjestö on suurin ja taistelukykyisin unio Paraguayssa. Tämä samoin kuin Argentinan satamamiesten järjestöt ovat kommunistien ja syndikalisten kontrolloimia järjestöjä. Ensiksimainitun johdolla ovat Vollarican kaupungin satamatyöläiset äskettäin käyneet voittoisan yleislakon ja Argentinassa on parhaillaan käynnissä suuria satamatyöläistaisteluita Rosariossa y.m. Uraguayssa on samoin kommunistisen kontrollin alaisia ammatillisia järjestöjä.

Vaikka Paraguay on kaukana meren rannalta, on maassa huomattavia satamia merelle avoimen Rio Paranajoen rannalla.

Verohuojennuksia kapitalisteille – Ei työläisille

SHERRITT-GORDON KAIVOSYHTIÖ SAANUT 20 VUODEN VEROVAPAUDEN

OTTAWA, syysk. 24. — Canadian Gazettessa, hallituksen virallisessa lehdessä olleen tiedon mukaan, on liittohallitus vapauttanut Sherritt-Gordon Mines, Limitedin, 20 vuoden ajaksi maksamasta mineraaliveroa kaivannon tuotteista ja samalla oikeuttanut kaivantoyhtiön lähettämään metallimalmia jalostettavaksi ulkomaille. Mainitun yhtiön kaivanto sijaitsee Cold Lakella Manitoban pohjois-osissa.

Liittohallituksen asetukset määräävät kaiken liittovaltioita vuorattujen kaivosvaltauksien malmin jalostettavaksi Canadassa, mutta kaivosyhtiö on vapautettu toistaiseksi tästä velvollisuudesta, luultavasti 20 vuoden ajaksi.

Sherritt-Gordon kaivannon kehittämiseen on käytetty tähän mennessä n. 650,000 dollaria ja tulevan neljän vuoden kuluessa ilmotetaan tuitavan käyttämään samaan tarkotukseen ja sulimon rakennustöihin, noin kymmenen miljoonaa dollaria. Kun kaivanto on sulimoineen täydessä käynnissä, niin arvellaan sen tarvitsevan työvoimaa noin tuhannen miestä.

Kapitalistit ja keinottelijat odottavat kaivannosta suuria voittoja. Siitä huolimatta, että mainitun yhtiön dollarin nimellisarvoisista osakkeista on viime aikoina maksettu 6—7 dollaria, on hallitus nähnyt tarpeelliseksi verovapautuksen kautta lisätä odotettuja suuria voittooja. Mutta työläisille ja muille vähäväkisille ei tipu mitään verohuojennuksia.

Japanissa valmistetaan poliittista vainoa

Verukkeena syyte kommunistisesta toiminnasta

LONTOO, syysk. 23. — "Daily Telegraphin" sanomalehti, "Jiji Shimpo". Tokiossa kertoo, että sen hallussa muka olisi todistuksia, jotka osoittaisivat, että kommunistisia esiintymisiä suunnitellaan keisarikruunauspäivän ajaksi.

Hallitus muka väittää omaavansa kyllin todistuksia, jotka sitovat epäiltyjä kommunisteja näihin hankkeisiin, joiden väitetään suunniteltavan Kominternin johdon alla propagandaryntäyksen yhteyteen marraskuussa. Hallitus uhkaa hävittää kiihoittajat, vaikkapa joutuisi katkaisemaan suhteensa Neuvostoliittoon.

Ylläolevalla porvarillisella uutisella saattaa olla kahdenlainen tarkoitus; ensiksikin valmistaa pohjaa uusille vainotoimenpiteille Japanin vasemmistolaisia aineksia vastaan ja toiseksi, vahingoittaa Neuvostoliiton ja muiden maiden välisiä suhteita.

Kansallinen vaino Italian Tyrolissa

INNSBRUCK, Tyroli, Itävalta, syysk. 23. — Paavin anomuksen johdosta on Mussolini määrännyt, että saksankieltä saadaan opettaa papiston toimesta saksaapuhuvassa Tyrolissa, joka joutui maailmansodan jälkeen Mussolinin vallan alle.

Fascistit ovat tähän saakka räikeästi vainonneet saksankielen käyttöä Tyrolissa, koettaen sulattaa tyrolilaiset kielellisestikin Mussolinin valtakuntaan.

Mielenvikainen hirtettäväksi jouluk. 6 p:nä

VAIMONSA SURMANNUT OPETTAJA OLLUT ILMEISESTI MIELENVIKAINEN

KINGSTON, Ont., syysk. 24. — Joku aika takaperin surmasi opettaja Wilbert Richard Williams vaimonsa nuijimalla häntä vasaralla päähän. Tekonsa tehtyään Williams ilmotti puhelimitse poliisille surmanneensa vaimonsa. Syyksi tekoonsa on hän maininnut vaimonsa "nalkuttelemisen."

Kun murhasyytös oli täällä täkäläisen oikeuden käsiteltävänä, niin todistettiin hänen puolestaan, että mies on yleensä mielenvikaisuuden rajamailla ja kaikki selkat viittasivat samaan johtopäätökseen. Mutta siitä huolimatta lautakunta havaitsi hänet syylliseksi murhaan ja tuomari Keliy tuomitsi hänet hirtettäväksi joulukuun 6 päivänä.

Kuolemaantuomitun surmaama vaimo oli samoin ammatiltaan koulunopettaja. Täällä otaksutaan, että ryhdytään toimenpiteisiin Williamsin armahtamiseksi ja tuomion muuttamiseksi elinkautuiseksi vankeudeksi.

Mielenosoitus Nicaraguan sotaa vastaan Pariisissa

Yleisö vihelteli näyteltäessä isänmaallista laivastofilmiä

PARIISI, syysk. 23. — Teatteri Madelinessa sattui toissa iltana mielenosoitus Amerikan imperialista Nicaraguan asioihin sekaantumista vastaan, silloin kun teatterissa esitettiin amerikkalaisen meriväen kunniaksi valmistettua filmiä: "Kertokaa se matruuseille."

Kohtauksessa, jossa osoitettiin Lon Chaney johtamassa matruusijoukkoa kiinalaisia vastaan, puhkesi yleisö viheltämään ja alas-huutoihin, samalla kun kuului huudahduksia: "Entä Nicaragua!". Kesti kotvan aikaa ennen kun hiljaisuus saatiin palaamaan.

Sopiipa verrata yhdysvaltalaisen ja canadalaisen yleisön suhtautumista raakoihin sotafilmeihin. Esim. Canadassa huomataan teatterissa aivan yleisesti, miten typerä yleisö isänmaallisten roskafilmien esitysten aikana hurraa mauttomille ja vääristetyille sotakuvauksille.

Joutuu vankileirille vanhuudeneläkkeelle

85 vuotias vanhus tuomittu irtolaisuudesta — ei vanhuudeneläkkeelle, vaan vankileirille

TORONTO, syysk. 24. — Vankileirillä jo aikaisemminkin vanhuudeneläkkeellä ollut 85 vuotias työläisvanhus William Perrin ei pelännyt Toronton vankileirin huonoa komentoa eikä tungosta, vaan sanoi siellä olevan loistavat päivät, sillä onhan siellä vanhukselle tiedossa jonkunlaatuista ruokaa ja katto pään päälle.

Saadakseen "talven sisään" pyysi vanhus kuuden kuukauden tuomiota vankileirille, jonka "ystävällinen" poliisituomari hänelle antoikin irtolaisuuden perusteella.

Maakunnassa on sadottain samanlaisessa kurjassa asemassa olevia työläisvanhuksia, joiden vanhuudenpäivien turvaamiseksi olisi saatava voimaan vanhuudeneläkelaki, vaikka sekään ei liittovaltion hyväksymän lain perusteella erittäin suuresti auta turvattomien vanhuksien asemaa.

Maakunta ryhtynee auttamaan viinin viljelijöitä

Hallitus haluaa ryypättävän viinejä, eikä väkevämpiä väkijuomia

TORONTO, syysk. 24. — Maakuntahallituksen sanotaan suunnittelevan toimenpiteitä maakunnassa viljelyistä rypäleistä valmistetun viiniveron poistamiseksi ja viininviljelyksen parantamiseksi yleensä. Hallitus sanoo samalla tarkotettavan maakunnan raitistuttamista ja pyrkivänsä viinakauppalautakunnan toivomuksesta vähentämään väkevämpien väkijuomain kulutusta parannettujen viinien lisääntyvän käytön kautta.

Ennen kaikkea on tarkoituksena edistää maakunnan viininviljelijäin ja -valmistajain tuotteiden levikkiä ja vähentää ulkomaiden ja muiden maakuntien valmisteiden kulutusta.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön sanoma-lehtenä, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT:
A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. E. PEHKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmotukset 50c. palstaruuma. — Ilmenmenoilmotukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiittoilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemailmotukset $2.00 kerta, 50c. lisämaksu kiittokuvasella tai muistovärsyllä. — Halutaantiedot ja reaktoilmotukset 50c. kerta. $1.00 kolme kertaa. — Tilipäiväilmoksijien ja ilmoitusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmoituksista etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiakkaisiin, joilla on tukuukset.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus:—Liberty Building, 35 Lorne Street. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 35 Lorne St. Puhelin 1838. Postiosoite: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos otte milloin tahansa osa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan osoitteella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

"Maa on juuri hyvä, mutta . . ."

Canadassa on parhaillaan käsillä viljankorjuuaika. Kahden suurfarmarin hankkimain ja julkaisemain raporttien mukaan korjataan Canadan aroilla tänä vuonna suurempi sato kuin milloinkaan ennen. Jokainen canadalainen on varmaan kuullut mainittavan näistä suurfarmareista. Niistä toinen tunnetaan nimellä *Canadian Pacific Railway* ja toinen nimellä *Canadian National Railways*. Ensiksimainitun palveluksessa oleva, Winnipegissä sijaitseva tilastotieteilijä kertoo, että viime tiistaina virtasi kultaista vehnää aromaakuntien viljaelevaattoreihin aivan satumaisella nopeudella — viisi tonnia itsekutakin sekuntia kohti kahdeksan tunnin ajan. Tuo on todella suurenmoinen saavutus. Maa on juuri hyvä, mutta sitä kontrolloi C. P. ja C. N. rautatieyhtiöt.

Kuunnellessamme tilastotieteilijäin kertomuksia aromaakuntien runsaasta, ennen kuulemattoman suuresta viljasadosta, muistuu mieleen elonkorjaajat, joita on haalittu idästä ja lännestä sekä aina Englannin hiilikaivosseuduilta saakka tuota satumaisen runsasta satoa korjaamaan. Näistä Englannista tuoduista elonkorjaajista on jo noin tuhatkunta jouduttu kuljettamaan takaisin Englantiin ja noiden suurfarmarien kustannuksella, koska nämä englantilaiset työläiset nousivat ilmikapinaan ankaran työn, pitkän työpäivän ja alhaisen palkan takia. Muuan näistä takaisin lähetetyistä, Cornwallista kotoisin oleva Oliver Hazlitt, on paluumatkallaan lausunut Toronto Star-lehden eräälle raportterille, että "lännen farmarien ruokajärjestelmä turmeli minut täydelleen. Ruokajärjestelmään kuului siellä näet vain musta kahvi, pilaantuneita munia, suolaista silavaa, happamia omenoita, eikä juuri mitään muuta. Aroilla saamani ruuansulatushäiriön takia on minun ehdottomasti mentävä lääkäriä tapaamaan." — Niinpä niin. Maa on juuri hyvä, mutta vain C. P. ja C. N. rautatieyhtiöille, jotka "farmaavat farmarit niin puhtaiksi, ettei näille jää edes itseään, paremmin kuin työväkeäänkään varten keinoja kunnollisen ravinnon hankkimiseen.

Ja näiden suurfarmarien farmattavaksi hankitaan vereksiä uhreja parast'aikaa. Brittiläinen loordi Lovat on viimeisten kuukausien aikana tehnyt tutkimuksia siirtolaisten tänne syytämiseksi. Hänen ynnä muiden tutkimuksien tuloksiin nojautuen tullaan tällä viikolla pidettävässä Britannian konservatiivien konventsionissa käsittelemään ja viimeistelemään suunnitelmaa 20,000 brittiläisen perheen Canadaan lähettämiseksi. Ja ehkä juuri näitä uusia tulokkaita varten Albertan maakuntahallitus viime viikolla luovutti kohtuullisesta hinnasta noille suurfarmareille kolme rautatietä, joiden avulla Peace Riverin laajat alueet joutuvat näiden suuryhtiöiden suoran kontrollin alaiseksi. Sinne, Peace Riverin alueelle, tullaan todennäköisesti kuljettamaan Britanniasta karkotettavat 20,000 perhettä.

Niin, maa on juuri hyvä, mutta vasta sitten, kun työläiset ja farmarit ottavat sen kontrollin omiin käsiinsä. Ryhtyköön jokainen riistetty työläinen ja vähäväkinen farmari tarmolla työskentelemään työläisten ja farmarien hallituksen toteuttamiseksi.

Saksan sotakorvausten suorittamisessa

alkoi kriitillinen vaihe tämän kuun ensimäisestä päivästä. Silloin näet täytyi Saksan ensimäisen kerran suorittaa täyden, Dawes-suunnitelman määräämän vuotuisen korvauksen. Tämä täysi vuotuinen korvaus tekee 2,500,000,000 markkaa (noin 600,000,000 dollaria), jotavastoin viimeisen neljän vuoden aikana suoritettujen raha- ja luontaiskorvausten arvo nousee yhteensä vain 1,301,860,000 dollariin. Totta että Saksa on suorittanut määräajalla kaikki maksunsa — mitkä ovat suhteellisesti suurentuneet vuodesta 1924 vuoteen 1928 — mutta on kuitenkin olemassa useita seikkoja, mitkä melkoisesti heikentävät tuon määräaikaisen maksun voimaa ja tarkotusta. Näistä on kaikkein tärkeimpänä pidettävä sitä, että tämän nelivuotisen kokeilukauden aikana Saksa on lainannut ulkomailta noin 10,000,000,000 markkaa (2,380,000,000 dollaria), tai enemmän kuin mitä se on yhteensä suorittanut sotakorvausmaksuina. Sitäpaitsi on Saksan vienti paljoa pienempi kuin sen tuonti, huolimatta siitä, että sen teollisuus on uudelleen järjestetty. Viime vuoden huhtikuussa ylitti näet Saksan tuonti viennin 299,000,000 markalla; tämän vuoden huhtikuussa ylitti tuonti viennin 376,000,000 markalla; ja viimeisten kuukausien vienti- ja tuontitilastot osottavat, että tuo epäedullinen balanssi käy ehkä suuremmaksi. Samanaikaisesti kohoavat hallituksen kulungit — tämä pitää erikoisesti paikkansa erinäisiin perusvaltioihin nähden — säännöllisesti. Vuodesta 1924 vuoteen 1928 ovat hallituksen sisäiset kulungit kohonneet yli 500,000,000 dollarilla. Näin ollen tulee jokainen dollari, mikä Saksan budjetista on luovutettava sotakorvauksien suorittamiseen, aiheuttamaan yhteentörmäyksiä ja ristiriitoja Saksan sisäisessä kehityksessä kuin myös Saksan liittovaltioiden yhä kasvissa vaatimuksissa, joita Berliini ei ole kyennyt eikä tahtonut kontrolloida.

Tilanne Saksassa näyttää synkältä ja toivottomalta. Dawesin ja muiden imperialistisen puoskareiden lääkkeistä huolimatta ei Saksaa ole voitu, eikä voida, vapauttaa maailmansodan ja Versaillesin ryövärirauhan seurauksista. Sen saattaa tehdä vain proletariaatin vallankumous, mihin Saksan työläiset ja talonpojat valmentuvat kommunistisen puolueensa johdolla.

Hirvittävät vankilaolot Irlannissa

Irlannin "vapaavaltion" vankilat ovat täynnä kansallisvallankumouksellisia vankeja. Kaikki kansallisvallankumouksellisten toiminta koetetaan tukahuttaa maassa valtiovallan terrorilla. "Vapaavaltion" viranomaiset toimivat imperialistien auliina palvelijoina.

Kauheimmassa Irlannin vankilassa, Mountjoyssa, teki äskettäin neljä kansallisvallankumouksellista naisvankia nälkälakon asemansa korjaamiseksi. He vaativat, että poliittisia vankeja ei saa kohdella, kuten tavallisia rikollisia kohdellaan. Mutta yli viikon kestäneestä lakosta ei ollut vielä mitään apua.

Samanlaiset kurjat olot ovat kaikissa muissakin Irlannin vankiloissa. Kun eräs poliittinen naisvanki äskettäin oli Bridewellin vankilassa yhden vuorokauden ja joutui sen jälkeen oikeuden eteen, oli hän jo niin syöpäläisten vallottama, ettei hän saanut silmiään auki. Vangit ovat vaatineet, että vankilassa toimitettaisiin siivous, mutta turhaan.

Marlboro-vankilassa on eräs elinkautinen poliittinen vanki saanut istua yksinäisessä sellissä jo yli kymmenen kuukautta sen vuoksi, että hän kieltäytyi tekemästä pakkotyötä ja ottamasta päälleen vangin pukua. Viime heinäkuusta asti hän ei ole saanut käydä ollenkaan raittiissa ilmassa ulkona.

Tällaista komentoa vastaan on tasavaltalaisten poliittisten vankien huoltokomitea järjestänyt viime aikoina tarmokkaan taistelun, jota on käyty kokouksien ja sanomalehtien avulla. Toimintaa johtaa rouva Gonne MacBride, jonka mies kansallisvallankumouksellisena telotettiin vuonna 1916. Viime aikoina on kautta maan pidetty suuria kokouksia, joissa on vaadittu poliittisille vangeille amnestiaa. Poliisi on usein sekaantunut näihin kokouksiin ja estänyt niiden pidon.

Näin kohdellaan poliittisia vankeja "demokraattisessa' maassa. Toinen internationale asetti noin vuosi sitten komitean huolehtimaan poliittisista vangeista, mutta sillä ei ole ollut mitään sanomista poliittisten vankien hyväksi Irlannissa, vaikka komiteaan kuuluukin useita jäseniä Englannin vallan alla olevista "demokraattisista" maista. Mutta komitean tehtävänähän olikin poliittisten vankien huolehtiminen sellaisissa maissa, joissa ei ole "demokratiaa". Ja jälelle jää silloin sosialidemokraattien mielestä vain Neuvostoliitto, jossa he vaativat murhamiesten, murhapolttajien ja muiden yhtä kauheitten vastavallankumouksellisten vapauttamista.

Ammatillinen liike

General Motors-yhtiön työläisille

Joku aika sitten General Motors-korporatsioni alensi palkkoja autorunkojen kokoamislinjalla kahdeksasta sentistä autoa kohden viiteen ja puoleen senttiin, ja nopeistutti työtä siinä määrin, että työläiset korkeammalla työnopeudella voisivat täyttää täten syntyneen palkkaeroavaisuuden. Työläisten taholta ilmeni vastustusta, ja olipa jonkunverran puhetta lakkoutumisesta. General Motors erotti työstä urkkijajärjestelmänsä avulla kaikki työläiset, jotka kannattivat lakon alkamista.

Nyt olemme saanut tietää, että General Motors-korporatsioni 'aikoo panna käytäntöön uuden palkanalennuksen. Tällä kertaa yhtiö lisää päällysmiehiä 'työryhmiin, ja siten entisestään tehostaen hiestystä, jos työläiset mielivät saada tarpeeksi palkkaa tullakseen toimeen.

Työläistoverit! General Motors- ja muut autokorporatsionit ovat tilaisuudessa polkemaan palkkojanne ja huonontamaan työsuhteitanne niin kauan kun te olette täydellisesti järjestymättömiä, kuten tänä päivänä. Älkää luulko, että automobiilitehtailijat olisivat taipuvaisia sallimaan teidät ansaitsemaan kohtuullista palkkaa, koska he tekevät miljoonia voitoissa. Tosiasiat osottavat, että huolimatta siitä, miten paljon voittoa he saavat, he ovat aina etsimässä tilaisuutta polkeakseen työläisten elintasoa alas. Jos te työläiset ette järjestäydy, niin te ikäänkuin kehotatte autoparooneita polkemaan edelleenkin teidän palkkojanne ja huonontamaan työsuhteita.

Ottakaa esimerkkiä muista autoteollisuuden työläisistä. Ainoa mikä viime kevännä pakotti General Motors-yhtiön perääntymään 40 prosentin palkanalennuksesta, jonka he aikoi panna käytäntöön Oshawassa, oli Oshawan työläisten lakkoutuminen ja liittoutuminen sataprosenttisesti järjestöön. Teillä Rajakaupunkien työläisillä on tilaisuus järjestäytyä autotyöläisten taistelevaan teollisuusliittoon. Rajakaupunkien autotyöläisten teollisuusliitto on järjestetty taistelemaan autotyöläisten etujen puolesta, eikä työnantajain, kuten Jimmy Simpsonin toimesta Oshawaan perustettu Amerikan työväenliittoon kuuluva yhdistys, mikä on pettänyt työläisiä ehtimiseen.

Osuus- ja ketjukauppain välinen taistelu Englannissa

Englannissa ovat osuuskaupat olleet pitkän aikaa huomattavana tekijänä vähittäiskaupan alalla. Olletikin ne ovat olleet suurimerkityksselliset ruokatavarain jakamisessa kuluttajille. Osuuskaupat ovat saavuttaneet huomattavan otteen kilpailussa ketjukauppojen yli, joten ketjukauppayhtiöiden tilanne on muodostunut siksi vakavaksi, jotta ketjukauppamiesten on täytynyt ottaa tilanne vakavan harkinnan alaiseksi. Ketjukauppamiehet näkevät syyn osuustoiminnan edistymiseen hallituksen liiallisessa lempeydessä osuustoimintaa kohtaan. Tämä on aivan luonnollinen syytös, sillä kapitalistit yleensä pitävät luonnollisena, että hallituksen velvollisuuksiin kuuluu ensikädessä heidän etujensa turvaaminen. Myöskin mainitaan toinenkin syy osuustoiminnan edistymiseen: Englannille ominainen tiheä asutus. Mutta jos tätä voidaan pitää edullisena osuustoiminnan edistykselle, emme voi nähdä miksi tiheä asutus olisi ketjukaupoille epäedullinen. Todellinen syy silti lienee siinä, että osuusliikkeet ovat tehneet kasvatustyötä joukkojen keskuudessa ja siten hankkineet laajan jäsenistön.

Suuri jäsenluku

Kymmenen vuoden aikana osuuskaupat ovat edistyneet verrattomasti keskustukkuliikkeen johtamina. Tässä edistymisessä on ollut huomattavana apuna järjestelmä, jonka mukaan perheenemännät tulevat ostoksiensa perusteella osuusliikkeiden jäseniksi. Nykyään onkin ostajajäsenistön lukumäärä 5,000,000. Aikuisemmin saivat osuusliikkeet kannatuksensa ainoastaan köyhälistön keskuudesta, mutta nykyään on kannattajajoukkoon yhtynyt huomattava määrä keskiluokkalaisia. Tässä kuitenkin piilee vaara osuustoiminnan porvarillistumiselle. Englannin osuustoimintaliikkeellä on jo ennestään tässä suhteessa katkeria kokemuksia, sillä 1863 muutti osuusliikkeen porvarillinen jäsenistö Rochdalen tuotanto-osuuskunnan tavalliseksi osakeyhtiöksi.

Osuustoiminnallinen liike on Englannissa voimakas. Osuustoimintaliittoon kuuluu 1,300 yhdistystä jäsenenä, jokaisella yhdistyksellä ollen useampia myymälöitä. Taloustavarain myynti näiden tuhansien myymäläin kautta nousee vuosittain 1,200,000,000 dollariin. Työläisten luku osuuskuntain palveluksessa on 100,000, joiden palkat tekevät 130,000,000 dollaria vuodessa. Vuotuinen voitto on 100,000,000 dollaria. Tämä jättiläismäinen osuusliike kärsi maailmansodan suoranaisen vaikutelman johdosta liikeelämän lamaantumisen vuoksi 1921 22,000,000 dollarin tappion, mutta on tänäpäivänä voimakkaampi kuin koskaan ennen.

Ketjukauppain suunnitelma

Osuusliike näyttää olevan ketjukaupoille kova pähkinä purtavaksi. Vaikka kapitalisteilta ei puutukkaan pääomia, niin täytyy ottaa huomioon, että Englannin osuustoimintaliikkeellä on vakiintunut jäsenistö, joten tulee kyseenalaiseksi, kannattaako ketjukaupain uhrata varojaan yritykseen, vieroittaa osuustoimintaväki pois omista liikkeistään. Hintakilpailu tappiolla olisi liian epämääräinen yritys. Siksi onkin jouduttu harkitsemaan muita keinoja. Eri ketjukauppayhtiöiden täytyy yhtyä ostoa varten, kyetäkseen ostamaan kyllin suurissa erissä, saadakseen tavarat suoraan tehtaista. Tällä menettelytavalla luulevat ketjukaupiaat saavuttavansa edellytykset myydäkseen tavaraa halvemmalla kuin osuuskaupat. He laskevat, että osuuskauppain täytyy välttämättä saada se voitto myynneistään, jonka ne jakavat ostajilleen ja joka on ollut jäsenmäärän kasvamisen perustana, joten osuuskaupat eivät voi alistua siitä luopumaan hintakilpailun vuoksi. Mutta koska kapitalistitkaan eivät ole halukkaita tekemään liikettä vain ihmisystävyydestä, niin muodostuu tilanne kaikesta huolimatta tasapuoliseksi, joten osuusliikkeiden pakottaminen luopumaan voitoistaan näyttää kyseenalaiselta.

Ostovoiton jakaminen on ollut huomattavana tekijä Englannin osuustoiminnallisen liikkeen jäsenmäärän kasvuun. Tämän perusteella laskevat ketjukauppamiehet, että jos osuuskaupat voidaan pakottaa luopumaan voitoistaan, niin jäsenistö irtaantuisi niistä. Osuusliikkeiden johto on suunnitellut voiton jakamisen lopettamista yksityisille ostajille ja että sensijaan tultaisiin voitto käyttämään yleishyödyllisesti, mutta ketjukauppiaiden nykyisen hyökkäyksen vuoksi tämä suunnitelma tulenee siirtymään tulevaisuuteen. Me emme usko rauhalliseen kehitykseen. Niin laajalle kuin Englannin osuustoiminnallinen liike onkin levinnyt, on se vielä perin porvarillinen sekä lisäksi omaa taipumuksen yhä edelleen porvaristumiseen. Nyt ovat kapitalistit heittäneet sille taisteluhansikkaan, joka sen nähtävästi täytyy ottaa vaastan. Tämä voi ajaa osuusliikkeen harkitsemaan sisäistä tilannettaan, jonka tulisi johtaa porvarillisesta aineksesta puhdistumiseen ja todellisen luokkataistelukannan ottamiseen.

Englantilainen osuustoimintaliike erikoisesti ylpeilee puolueettomuudella ja sillä, että sen jäsenistöön kuuluu ainesta kaikista yhteiskunnallisista luokista. Tämänlainen tilanne ei kuitenkaan ole edullinen millekään työläisten järjestölle, sillä yhteiskunnalliset luokat muodostuvat taloudellisten etujensa perusteella. Näiden luokkain edut ovat toisilleen vastakkaiset. Vaikka näitä etuja voitaisiinkin kulutuksessa yhdistää, törmäävät ne kuitenkin tuotannossa vastakkain. Omistava luokka, joka omistaa tuotantovälineet, riistää työläisiä tuotannossa ja osuustoiminnallinenkaan liike, ollakseen luokkaliikettä, ei voi jättää tätä seikkaa huomioon ottamatta. Joudutaan keskustelemaan ja ratkaisemaan kantansa työväenluokan kokonaistaisteluun kapitalistiluokkaa vastaan, joka johtaa tekemään sen huomion, että kapitalistiluokka ei harrasta työläisten etuja missään muodossa. Luokkien välinen sopusointu johtaa aina harhaan. Siksi ei olekaan uutta, että missä järjestössä hyvänsä löytyy porvarillista ainesta, pyrkii se voimakkaasti taistelemaan työläisainesta vastaan ja etupäässä syrjäyttämään työläisaineksen johdon, sekä mahdollisissa tilanteissa ajamaan ulos järjestöstä koko työläisaineksen.

Osuustoiminnallinen liike ei voi olla puolueetonta. Sen täytyy olla taisteluliikettä. Työläisten taisteluliikettä kapitalismia vastaan. Se ei saa odottaa siksi kun kapitalistit hyökkäävät. Sen täytyy itse valmistua hyökkäämään.

Rajakaupunkien uutisia

AUTOTYÖLÄISTEN JÄRJESTÄMINEN

Viime lauantaina pidetyssä autotyöläisten juhlassa oli puhumassa yleiscanadalaisen ammattijärjestön sihteeri Mr. Burford. Hän onnitteli rajakaupunkien autotyöläisiä kun he ovat niin hyvin selviytyneet unionsa alkuvaikeuksista. Mutta eihän mitään epäonnistumisen vaaraa silloin olekaan kun järjestäytymisaalto tulee alhaaltapäin joukkojen itsensä keskuudesta. Silloin kun työläiset itse huolehtivat järjestäytymisestään on se paljon varmempaa kun ulkoapäin tuleva kiihoitus. Täällä yritettiin ensin ylempää tulevan kiihotuksen avulla järjestää autotyöläisiä A.F.L:n taantumuksellisen johdon alaisuuteen, mutta siitä työläiset jyrkästi kieltäytyivät ja vastaukseksi perustivat itse taantumuksellisesta johdosta riippumattoman union, jossa työläiset ovat itse sekä jäseniä että isäntiä. Mr. Burford lupasi huolehtia siitä, että yleis-canadalaisen ammattijärjestön Toronton osastojen keskusneuvosto tulee antamaan kaikkea mahdollista apuaan Toronton ympäristön autotehtaissa työskentelevien työläisten järjestämisessä. Vaikka suomalaiset autotyöläiset eräitten tärkeitten tanssiaisten tähden eivät ennättäneetkään tähän autotyöläisten ensimäiseen juhlaan, onnistui se kuitenkin kaikinpuolin hyvin.

TEATTERI SAARTOON

Näyttämötyöläisten ammattiosasto on pyytänyt kaikkia järjestyneitä työläisiä karttamaan Palace-teatteria niin kauan kun teatterin johto kieltäytyy hyväksymästä samanlaista työehtosopimusta, joka on voimassa toisten teatterien kanssa. — Joku.

Montrealin uutisia

L. W. I. U. OF CANADAN

paikallisen osaston kuukausikokous tullaan pitämään osaston lukutuvalla t.k. 30 päivän iltapäivällä kello 1. Kaikkia union jäseniä kehoitetaan saapumaan kokoukseen, samoin jäseniksi aikovia. Kaikki tarmolla kiinni union toimintaan. Saman päivän illalla pidetään union jäsenten toimesta ohjelmailtama osaston lukutuvalla. Ohjelmaa tulee olemaan union jäseniltä sekä uniota sympatiseeraavilta jäseniltä. Jokainen tähän tilaisuuteen.

LAITIS-ENBERGIN JUTTU

Viime kesänä tappoi Laitinen puukolla juomatoverinsa Enbergin salakapakassa 6 Overdale-kadulla Montrealissa. Heti murhan jälkeen tuli Laitinen vangittua ja nyt on asia ollut ison oikeuden ratkaistavana (King Bench). Asian käsittely otti nelisen päivää, sillä kutakin todistajaa kuulusteltiin kauan, etenkin Hirvikoskea, joka oli ollut näkemässä kuin Laitinen löi puukolla Enbergiä, sai olla todistajan paikalla toista päivää. Muun muassa Laitisen lakimies koetti väittää tapahtuman tapahtuneen aamulla neljän aikaan, jolloin on niin pimeä, että ei voi nähdä mikä ase on miehellä kädessä. Tämän kuitenkin erikoinen valoasioiden tuntija kumosi, selostaen, että kesän aikaan jolloin murha tapahtui, voi nähdä jo paljon aikaisemmin, sillä kahden aikana yöllä voi jo autoakin ajaa ilman valoja, ja murha tapahtui vasta neljän aikana. Myöskin todistaja todisti, että mitään riitaa ei hän tiennyt olevan, sillä miehet juopottelivat eri huoneessa, ennenkuin ulkona vasta oli Laitinen alkanut heilumaan puukon kanssa. Toiset todistajat kertoivat melkein samaa. Kaksi todistajaa todistivat, että mainittu Laitinen oli aina humalapäissään samanlainen, heiluen puukon ja pyssyjen kanssa. Laitiselta kysyttäessä josko hän on syyllinen murhaan, oli hän vastannut, että ei muista mitään ollen niin paljon humalapäissään. Kuitenkin myönsi, että voi hän olla syyllinen miestappoon. Tämän jälkeen siirtyi asia lautakunnalle lakimiesten ja tuomarin evästyksellä, syyttää miestä ainoastaan miestaposta. Lautakunta tulee antamaan tuomion sitten myöhemmin; aikaa ei vielä määrätty.

Laitisella toimi puolustajana kaksi kaupungin huomattua lakimiestä. Syyttäjänä oli hallituksen määräämä yleinen syyttäjä ja hallituksen yleisenä tulkkina oli E. Helsberg.

PALVELIJATTARIEN JÄRJESTÖ

Viime torstaina oli naisliiton osaston toimesta kutsuttu kokoon palvelijattarien järjestön perustava kokous Kutsua oli noudattanutkin koko hyvä määrä palvelustyttöjä. Kokous avattiin naisosaston puolesta ja samalla selostettiin minkä tähden kokous oli kutsuttu, sekä ehdotettiin virkailijain valinta. Pienen keskustelun jälkeen päätettiin toimittaa sisäänkirjoitus ja niin ilmestyikin kolmattakymmentä nimeä, jotka liittyivät järjestöön, senjälkeen alkaen keskustelemaan tulevasta toiminnasta. Määrittelivät jäsenveron suuruuden sekä sisäänkirjoitusmaksun. Valittiin johtokunta ja huvitoimikunta perustetulle yhdistykselle, sekä määrättiin seuraava kokous pidettäväksi torstaina, 27 päivä, kello 7 illalla.

Nyt kun kerta on alulla palvelijattarien järjestäminen, niin lisää vain innostusta joukkoon, sillä tulihan sitä heti kerralla hyvä alku, joten ei ole mikään mahdottomuus saada palvelijattarien järjestön jäsenmäärä nostetuksi muutamaan sataan, kun ottaa huomioon sen palvelustyttömäärän kuin Montrealissa on. Myöskin oli ilahduttavaa, että suuri joukko yhtyneistä oli entisiä ammatti- ja työväenyhdistyksien jäseniä Suomesta, joten toimintaan tuli heti joukkoa joka voi alkaa viemään osastonsa toimintaa eteenpäin täydellä voimalla. — J.

Eri paikkakunnilta

Verdun, Que.

TAPATURMIA

Simmons Limited'illä on sattunut viime aikoina useita tapaturmia, joista yksi jo päättyi kuolemalla. Ensimäinen tapaturma sattui tehtaan laajennustöissä, jolloin kaksi miestä putosivat kolmannen kerroksen katolta maahan loukaten itsensä niin vaikeasti, että oli vietävä sairaalaan. Tämä tapahtui noin viikko takaperin. Samalla viikolla astui eräs maalariverstaassa työskentelevä skotlantilainen selatiininkappaleelle, kaatuen selälleen lattialle, jossa makasi noin parikymmentä minuuttia tiedottomana. Lääkärin lausunnon mukaan siitä koitui miehelle pitempi aikainen työttömyys sisällisen täräyksen tähden.

Viimeisin tapaturma, joka vei uhrilta hengen, tapahtui maanantaiaamuna klo 9 aikaan, jolloin eräs lattian korjaustöissä oleva kirvesmies ruhjoutui niin pahasti, että sairaalassa toimitetun leikkauksen jälkeen menetti henkensä. Tapahtuman kulku oli seuraava:

Hissi-aukon kohdalla, ensimäisessä kerroksessa, oli lattia niin kulunut, että se vaati korjausta ja mainittu kirvesmies oli pantu sitä korjaamaan. Hänen siinä työskennellessään, oli joku pannut tavarahissin käyntiin ja juuri silloin oli korjaustöissä olevan työläisen jalka luiskahtanut hissiaukon sisäpuolelle kun hissi tuli alas. Suunnaton paino ruhjoi jalan murskaksi ennenkun ennättiin hissi pysäyttää. Ja kiireesti kutsutun ambulanssilääkäri antoi ensiavun uhrille, joka tiedottomassa tilassa vietiin sairaalaan ja oikea jalka katkaistiin pois. Mutta mies ei kestänytkään leikkausta, vaan jo samana iltana heitti henkensä.

Näitä tällaisia tapaturmia sattuu kaikkialla. Työläiset saavat asettaa aina henkensä alttiiksi vaaralle ja sitten kun tapaturma sattuu, niin sitten sanotaan, kuten tälläkin työmaalla sanoi pomo: Eihän sillä kirvesmiehellä ollut mitään asiaa pistää jalkojaan hissiaukon sisäpuolelle. —

Niin eihän sitä ollut "asiaa". Mutta eihän komppaniallakaan ollut asiaa pitää hissejä ilman sellaisia ovia, jotka olisivat suljettavat ennen hissin käyntiin panoa. Ja toiseksi: Miksikä pidetään hissejä ilman vakituista hissinkäyttäjää? Miksikä pidetään hissejä ilman merkinantolaitteita, jotka ilmoittaisivat hissin olevan käynnissä? Miksikä? Niitä kysymyksiä voidaan esittää työläistenkin puolelta paljon — jos esitetään. Sillä näyttää siltä, että tälläkin työmaalla kestää kauan ennenkun työläiset rohkenevat vaatia tarpeellisia suojeluslaitteita työpaikalleen. Sillä niistä koituu liikkeelle ylimääräisiä menoja. Työläiset ovat halvempia korvattavaksi uusilla, joita pitkissä jonoissa odottaa pääsevänsä käsivarsiaan kaupalle tehtaiden hikipajoihin.

KAUPUNGIN PUHDISTUSTA

Poliisipäällikkö A. Dubeau joukkoineen teki hieman "siivousta" kaupungissamme, puhdistamalla eräänä iltana monista liikkeistä kaikenlaisia keinottelutarkotuksessa pidettyjä koneita, joilla oli keinoteltu yleisöltä rahoja. Kahdeksan konetta takavarikoitiin ja kahdeksalta "liikkeenharjottajalta" otettiin osotteet ylös, mutta vain kolme huomattiin seuraavan päivän poliisioikeudessa syyllisiksi. Mitenkä ne viisi kämpläriä nahkansa pelasti?

VARKAITA

Onhan niitä "tavarantasaajia" täsäkin kaupungissa. T.k. 15 pn iltana huomasi Second Avenuella asuva Mrs. de Ladurentay, että hänen ostoksilla käydessään oli kotoa hävinnyt 289 dollarin arvosta vaatetavaraa ja arvoesineitä. Mutta eivät tavarat olleet yksinään hävinneet, vaan tavaroiden mukana oli mennyt hänen vuokralaisensa "ystävättärineen". Kadonnut "vuokralainen" oli vasta muutaman päivän asunut mainitun rouvan luona ja kun arveli sopivan tilaisuuden tulleen niin "muutti asuntoa".

SISÄÄNMURTO

17 päivää vasten yöllä murtautui varas, tai varkaat 4245 Wellington Streetillä olevaan huonekalu- ja radioliikkeeseen, vieden mukanaan $211.80 arvosta tavaraa, joukossa radio arvoltaan $196.50, matkalaukku, makuuhuoneen lamppu y.m. Kaupan omistaa P. A. Lafleur, kaup. valtuuston jäsen, joten ehkä siitäkin syystä poliisit ovat tarmokkaasti varkaan etsimispuuhissa, kun varas sattui kahmasemaan hallitusmiehen kukkarosta.

SUURENLAINEN TYÖMAA

Montreal Island Power Companylla on rakennettavana voima-asema pohjoispuolella jokea, aivan Montrealin saaren takana. Työssä on noin 800 miestä ja rakennusurakka on annettu Lyall & Sons Construction Companylle. Lisäksi on mainitulla työmaalla seuraavilla komppanioilla töitä suoritettavana: Dominion Engineering Works, Canadian Allis Chalmers ja Dominion Bridge Company. Sähkökoneet, jotka kehittävät voimaa aina 90,000 hevosvoimaan saakka, asettaa paikalleen Canadian General Electric.

Voima-asema joka tulee olemaan 700 jalkaa pitkä, 100 jalkaa leveä ja 70 jalkaa korkea, valmistuu ennen ensivuoden loppua, jolloin Montreal Light, Heat and Power Company alkavat jakamaan sähköä mainitulta voima-asemalta. — Pamaus.

Alppila, Ont.

Tässä äskettäin mei'än ukot antoivat mölykonsertin, jossa lauloivat omia laulujaan, muun muassa "Alppilan marssin". Kun se samalla oli kontrimme esitys ja rientojemme kuvaus, niin olisipa synti jos se jäisi noin vaan muutaman kymmenen tutun korvan kuulemaksi. Päätinpä siis seri johtaa maailman nähtäville, ilahduttamaan ja valaisemaan. Siis, näin sanat kuuluivat:

Alppilan kontri on komea ja laaja,
laaksojen, kumpujen kätköistä taaja;
metsät on menneet ja menköhöt vaan,
vesakotpa kilvalla peittävät maan
ja kantojen juuret ne kuohuvat kultaa
kun ottaa vaan.

Idästä se Alppilan aurinko nousee,
kauaksi lännelle punasena laskee,
tähtöset tuikkii ja nauravi kuu, —
oiskohan valosampi maailma muu, —
täältä ei syntinen ihminen hennoisi
kuollakaan.

Kaikki ne Alppilan kontrilla kasvaa
kun siementä heittää ja hiukkasen siunaa:
perunat ja ihmiset, kaalinkin päät,
olkohon poudat tai sateiset säät;
Alppilan kontrilla vanhatkin nuortuu
ja viisastuu.

Kauan on torkuttu saamatta unta,
syytetty teitä ja vettä ja lunta,
vaan eukot ne ensin kun parvehen sai,
siitä se hoppu on alkanut kai —
jottei nyt varistakaan muuks' ehdi sanoa
kuin linnuksi.

Täytyisi treenata päätä ja kaulaa,
puhua ja näytellä, tanssia ja laulaa,
maailman muodissa näin että ois
eikä jäis akkojen matkasta pois —
jotta heipparallaa, ritirati rallaa
ja rallallaa.

Alkua vasta on Alppilan touhut,
vuotahan jahka ne vauhtihin pääsee;
ties, mitä ilmoille viel' kohoaa,
myöhästyneetkin kun matkahan saa, —
niinhän se parantaa kuin sika juoksua
vauhtimme.

Annahan että me näyttämön saamme,
silloin me pillit ne soimahan paamme, —
tietenkin akkojen armaiden kanss'
ja lapset ja nuoret ne tuo mukanans —
sitä heipparallaa, ilon rallalallaa
ja voiman — hei!

Totuudessa pysyäkseen täytyy lopuksi mainita, että tämä hurja vauhti on nykyään, niin akkojen kuin ukkojenkin puolelta, hiukan väsähtänyt. Ehkäpä ohimennen vain. Niinpä levätköön se postinajohommakin, kun se Matti sen hyljäsi — eipähän tuo tie tuosta mihin mene, vaikka se sitä varten valmistettiinkin.

Lukkarin muori.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Kauan kaivattu, kuvitettu historiallinen suurteos Suomen luokkasodasta

Suomen Luokkasota

Historiaa ja Muistelmia

Toimittanut AARNE HALONEN

Tämä suurella työllä ja vaivalla sekä tavattomilla uhrauksilla aikaansaatu loistoteos lasketaan nyt markkinoille

SUOMEN LUOKKA-SOTA

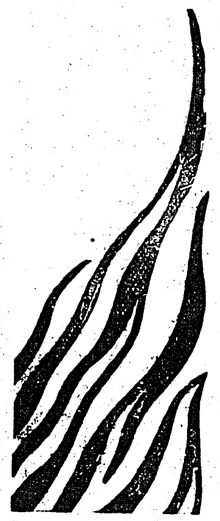

Teos käsittää 528 suurikokoista sivua, yli 200 valikoitua kuvaa, karttaa ja asiakirjajäljennöstä.

TUTUSTUKAA

TEOKSEN KANSIKUVA

TOSISEIKKOIHIN

Avustajat: A. V. Alanne, Henry Askeli, "Dolco", N. H., Y. H., A. T. Hill, O. Huttunen, E. Hämäläinen, Väinö Jokinen, K. Kaatra, Julius Kallio, Akseli Kauppinen, E. Korpi, V. Koski, Wm. Lahtinen, Tuure Lehen, J. Lehtosaari, E. Leino, Kalle Lepola, J. Letonmäki, Lauri Luoto, T. M-lo, Kullervo Manner, Hannes Mäki, S. Nuorteva, J. P., E. Pervoi, H. Puro, A. R—n, Riku R., Yrjö Sirola, Arturi Sivenius, Otto S-nen, Emil Stenhall, A. Toivola, V. Turunen, Otto Vilmi, ja lukuisat muut nimimerkit, sekä työväenjärjestöt, puolueet, tutkijakomiteat ja sadat yksityiset avustajat.

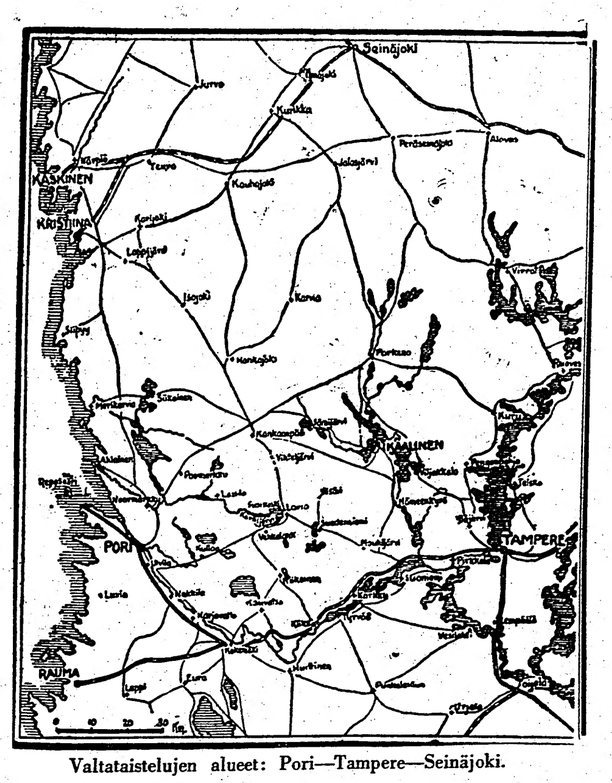

Valtataistelujen alueet: Pori—Tampere—Seinäjoki.

Forssan Suojeluskunta.
Esikunta.
Forssa toukokuun 21 p. 1918.

Riihimäen Suojeluskunnan Esikunnalle.

KOska olemme kuulleet että yksi täkäläisten sosialistien kaikkein punaisimpia täkäläisen rautatien kapiuan aikainen komissario ja suurisuinen agitaattori O. L. Lahtinen on vankina Riihimäellä pyydämme kohteliaimmin että koittaisitte päästä hänestä mahdollisimman huomaamattomalla tavalla.

Julius Kaskinen
FORSSAN JOUKOISTEN ESIKUNTA

Eräs tappotuomio.

VALKOISEN KOSTON UHRIT
Valkoinen terrori jätti 25,000 työläislasta orvoksi.

TEOKSEN HINTA $2.50. SAATAVANA KAIKILTA ASIAMIEHILTÄ

Kastantajat ja levittäjät:

ETEENPÄIN
54 Belmont St.,
WORCESTER, MASS.

TOVERI
Box 99,
ASTORIA, ORE.

TYÖMIES
Box 553,
SUPERIOR, WIS.

VAPAUS
Box 69,
SUDBURY, ONT.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena tokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello **kahdeksasta** aamulla kello viiteen **illalla.** Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori sulettuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAVANA New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltoina. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

TORONTO, ONT.

TORONTON SUOMALAISESTA leipomosta on aina saatavana kaikkia leipomoalaan kuuluvia tuotteita. Toronto New Bread Co., 44 Mitchell Ave., Toronto, Ont., puh. Ad. 3198. (MK

KIVIHIILTÄ JA KOKSIA, PARASta lajia, johon olette tyytyväisiä. — Toimitan myöskin muuttoja. Alanko Coal, 33 Robinson St. Trinity 0386J. (MTr

PORT ARTHUR, ONT.

AARNION LIHAKAUPPA 817 BAY Street. Saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. — Puhelin 1724 N. — J. Aarnio.

KELLOSEPPÄ. KAIKKEA KELLO- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur, Ont.

PALLOHUONE. SAATAVANA SI-kaareja, tupakkaa ja pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeellemme. Mäki ja Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont. (M

PARTURILIIKKEEMME SIJAITsee 246 Bay St. E. Suksi ja Wm. Suvanne.

NARVÄSEN SAUNA AUKI JOKA arkipäivä kello 2—12 yöllä. 218 Secord St., Port Arthur, Ont.

FORT WILLIAM, ONT

FORT WILLIAM STEAM BBATH 208 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 1—12 yöllä.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OS-tajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 631 Simpson Street. Puhelin 1185 S.

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä, Timmins. (M)

ENSILUOKKAISTA KELLOJEN-korjausta. Fred Whitford, vastapäätä postikonttoria, Timmins, Ontario. (M)

ELGIN LUNCH

Ruokaa ateroittain joka aika.

Huoneita viikko- ja vuorokausimaksuilla

J. LAITILA

12 Elgin St. — Phone 2141

Sudbury, Ont.

Ruoka- ja lihatavarakauppa

Mr. Arvo Pelkola

253 Regent St. — Puhelin 908W

SUDBURY, ONT. (M

KIPU RINNAN ALLA

ja Vatsassa. Päänpakotus, Kitkerää vettä suussa, Sydämen poltto, pakotus selässä ja kylkiluiden alla, Sappitauti, Keltatauti, Kova vatsa ja yleensä heikko ruuansulatus ovat kaikki Vatsakatarrin tuntomerkkejä.

Tämä tauti on hyvin yleinen kansamme keskuudessa ja sen oireet ovat niin monet ja vaihtelevat, että monikin luulee itsellään vaivaavan sydän-, keuhko- t. m. tautia, vaikka se johtuu ainoastaan heikosta ruuansulatuksesta. — Lukekaa mitä tämä mies sanoo lääkkeestä:

Lawler, Minn.

Mr. P. A. Lignell.

Teiltä tilaamani lääkkeen No. 250 olen käyttänyt ohjeiden mukaan ja olen taas terve mies. Kiitos teille hyvästä lääkkeestä.

Kunnioitt., Daniel Kalliomäki.

Täydelliseen hoitoon kuuluu suuri pullo lääkettä, pulveria ja pilleriä sisällisesti nautittavia, täysi kuun hoito. Tilatkaa lääke No. 250, lähetetään postissa postikulut suoritettuna **$2.50**

—Lignellin Apteekki on suuria—

—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO. — Superior, Wis.

Sudbury

HARJOTUKSIA

näytelmästä "Taiga" tänä (maanantai-), keskiviikko- ja perjantai-iltoina. Perjantai-iltana kenraaliharjotus, kaikki kuliisimiehet mukaan silloin. Kuiskaaja, please, keskiviikkona ja perjantaina. Kaikki avustajat mukaan jokaisena harjoitusiltana tällä viikolla.

NAISOSASTON KOKOUS

C. Tn. liiton Sudburyn osaston työkokous on tänään klo 8 ill. Tervetuloa!

NUORISO-OSASTON KOKOUS HUOMENNA

Nuoriso-osaston kokous pidetään huomenillalla kello 8 Liberty-haalilla. Keskiviikkona on nuorisoliiton kaupunkikonventsioni ukrainalaisella haalilla.

VIIMEINEN SOITTO

Viimeisen kerran hoksautetaan, että ne lainakirjaston hyväksi pidettävät iltamat ovat huomenna, 25 p., että jokainen tietysti varaa itsensä silloin haalille.

"ELÄVIÄ KUVIA"

esitettiin eilen iltana Liberty-haalin näyttämöltä Kisan huvitoimikunnan toimesta. Juhlasali oli tupaten täynnä katsojia, jotka mielenkiinnolla seurasivat kappaleen esitystä. Esitys yleensä sujui verrattain hyvin. Kappale ei ole työväennäytelmä, vaan täysin porvarishenkinen sisällöltään. Avioliittoelämästä, mikä on tuon näytelmän juonen perustana, loihditaan siinä esiin käsitys, mikä on täydellisessä sopusoinnussa porvarillisessa yhteiskunnassa vallitsevan yleisen omistusoikeus-periaatteen kanssa.

SATEINEN SYKSY UHKAA TUHOTA SADON

Paikallinen porvarilehti kertoo, että usella paikkakunnilla tässä piirissä on vuoden sato varman tuhon oma, viime aikoina vallinneiden ja edelleen jatkuvien sateiden vuoksi. Monilla maanviljelysseuduilla on vielä vehnä, kaura ja ohra leikkaamatta ja on mätänemässä pelloilla. Savi- ja muille alhaisille mailla istutettuja perunoita myös uhkaa mätänemisen vaara.

LUNTA SATANUT

Tänään satoi ensimäisen kerran lunta tänä syksynä. Talven enteitä on tänä syksynä ilmennyt erityisemmän aikaseen, jollaista ei ole ollut pitempään aikaan.

KOLMEN KUUKAUDEN TUOMIO HUOLIMATTOMASTA AJOSTA

Peter Bosak, joka ajoi Bruce Condonin päälle Station-kadulla t.k. 15 päivä, josta aikasemmin kerroimme, tuomittiin tänään poliisioikeudessa kolmeksi kuukaudeksi vankeuteen tai suorittamaan 200 dollarin sakon ja kulut. Bosakin puolustukseksi esitettiin, että hän ei ollut nähnyt Condonin laskeutuvan autosta kadulle, koska häntä vastaan oli tullut toinen auto sokaisten hänet valoillaan. Oikeus katsoi hänen olleen liian paljon keskellä katua, sensijaan että olisi ajanut omaa puoltaan. Onnettomuudessa loukkaantunut Condon oli jo toipunut vammoistaan.

Charles Schofield otti omiin tarkotuksiinsa 130 dollarin arvosta naisten vaatteita eräästä autosta joka oli jätetty McLaughlin-autokorjaus-pajalle. Hänelle annettiin kolmen kuukauden vankilatuomio.

YLEISIÄ UUTISIA

Neljä lentäjää ollut kateissa kuusi päivää

WINNIPEG, syysk. 22. — Lentolaivueen johtaja A. E. Godfrey ja hänen matkassaan olleet kolme muuta sotilaslentäjää ovat olleet jo kaikkiaan kuusi päivää kateissa Albertan pohjoisissa erämaissa. Kun Godfrey lähti viime sunnuntaina lentämään Peace Riverin kauppalasta, niin ei häneltä ole sen jälkeen saatu mitään tiedotusta.

Jos heitä on kohdannut onnettomuus, niin saattanee kulua viikon päivät ennenkuin asia tulee selville. Tarmokkaisiin etsimistoimenpiteisiin on jo ryhdytty.

KOELENTO SUORITETTU JÄTTILAIS-ZEPPELINILLÄ

Friedrichshafen, Saksa, syysk. 20. — Ohjattava ilmalaiva "Graf Zeppelin" suoritti tänään ensimäisen koelentonsa, kulkien 9½ tunnissa yli 1.000 kilometrin matkan täältä Zurichiin, Baseliin, Frankfurtiin ja Wurttemburgin kautta takaisin Friedrichshafeniin. Ilmalaiva kohosi toisin paikoin 1.700 metrin korkeuteen ja keskimäärin 128 kilometrin tuntinopeuden. Ilmalaiva kuljetti mukanaan 90 henkilöä.

KOLME KUUKAUTTA VÄKIJUOMIEN MYYNNISTÄ ALAIKÄISILLE

Iroquois, Falls, Ont., syysk. 24. — Pikisituomari Tucker on tuominnut montethlaisen pallohuoneen pitäjän Edward Hebertin ja maanviljelijä John Gamblen kolmen kuukauden vankeuteen väkijuomien myynnistä alaikäisille Monteith Academyn oppilaille.

UUSIMALLINEN LENTOKONE MURSKAUTUNUT

Parisi, syysk. 21. — Espanjalaisen keksijän Ciervan helicopter-lentokone, joka teki onnistuneen lennon Englannin kanaalin yli muutama päivä sitten, murskaantui täällä maihinlaskussa eilen. Lentokone pysyi ilmassa sekä nousi ja laski erikoisen vaakasuorasti tuulimyllyn siipien tavoin pyörivän potkurin avulla sekä kulki eteenpäin toisella potkurilla. Maihin laskiessa ei yläpuolella vaakasuorasti pyörivä potkuri toiminutkaan, ja kone putosi alas. Lentäjät eivät kuitenkaan loukkaantuneet.

MAAILMAN VANHIN MIES

Lontoo. — Erås Zoro-Aga-niminen mies, jota tähän asti oli pidetty maailman vanhimpana miehenä, saa näköjään väistyä sivuun erään jugoslavialaisen talonpojan edessä, joka on saavuttanut vaatimattoman iän, 155 vuotta. Tämä mies, Tadija Mustafich, on kaksi vuotta vanhempi, kuin ensiksimainittu turkkilainen, ja raataa hän vielä joka päivä pellollaan. Hän on syntynyt v. 1773, ja on siis vanhempi kuin Yhdysvallat. Hänen nuorin poikansa kuoli ennen aikojaan, 108 vuoden vanhana.

Poliittinen kriisi Jugoslaviassa

Kroatialaisten ja serbialaisten välit edelleenkin äärimmäisen kireät

BELGRAD, Jugoslavia, syysk. 23. — Kuningas Alexander on ollut pakotettu palaamaan Belgradiin Zagrebin ja Belgradin välisten suhteiden kärjistymisen vuoksi. Kuningas neuvotteli kenraali Chadjichin kanssa rauhallisen sovittelun mahdollisuuksista. Kuten tiedetään, on Jugoslavia ollut melkein hajautumassa Kroatian talonpoikaiston vaatiessa Kroatialle täyttä kansallista itsenäisyyttä sekä asettuessa selvälle taistelukannalle Belgradin hallituksen ja tynkäparlamentin sortopolitiikkaa vastaan.

JUGOSLAVIA LAINAA SAKSALTA

WIEN, syysk. 23. — Belgradilainen 'Politika"-niminen lehti kertoo, että Jugoslavia on saanut saksalaiselta Stahl Union Export Gesellschaft-firmalta Dusseldorffista 100,000,000:n saksanmarkan lainan 7 prosentin korolla ja 10 vouden kuoletuksella. Laina tulee käytettäväksi rautatie- ja laivanrakennustarpeiden ostoa varten Saksasta.

"Maailman suurin kaivoskämpikkö"

TOVERILLE KIRJ. K. A. SUVANTO

Lähestyessä Buttea idästä päin, on kiivettävä yli mahtavan vuoren harjanteen, joka sadepäivän jälkeisenä aamuna alkoi näkyä jo kaukaa kuin tumman sininen valaskalan selkä.

Siellä täällä pilvihöyryt kohosivat vuorilta metsäpalojen sauhun tavoin, mutta ylempänä makailivat pilvet vuorien rinnoilla liikkumattomina.

Vajaan puolen sadan mailin matkalla kohoaa tie lähes kaksi ja puoli tuhatta jalkaa "verenjakajan" (Continental divide) laelle, josta taas on lasketeltava alas päin noin tuhannen jalkaa kahdentoista mailin taipaleella.

Näillä matkoilla kohtaa "iistin tomin" silmä aina yhä uusia outoja näköaloja. Butten rintavarustusten yli kiivetessä kiintyi huomio ehkä eniten suuriin kiven möykkyihin, joita on loivilla rinteillä omituisissa ryhmissä ja kasoissa... tuolla kiviä kuin kontillaan olevia elefantteja ... tuolla taas munanmuotoisia kallionkappaleita kuin tarkoituksella pistelty maahan pystyyn... tuossa jykevä kivipatsas, jonka nokkaan jättiläinen joskus on nostanut suuren irrallisen kiven sitä varten, että buttelainen liikemies voisi siihen maalata "sainins". Siellä täällä kivien välillä kasvaa matalia vuoristoseetriä, jotka ovat tuuheita ja tasaisesti pyöreitä kuin olisi puutarhuri saksineen ne sorvaillut herrastalon hoidetun pihanurmikon koristeiksi. Jotkut noista sievistä kirkkaan vihreistä pikku puista kyyhöttävät kallionmöykkyjen kyljessä kun vuoriston tuulilta suojaa etsien.

— Kato, rautatie taas menee tunnelista, ja meidän pitää kiivetä vuoren yli, huomauttaa toveri Pitkänen.

Yes, sellaista vääryyttä on meille paljon tehty tällä matkalla.

Saavuttuamme alavalle maalle, alkaa tien päästä häämöttää savujen ja sumujen peittämä asuttu vuoren rinne.

— Se on vissiin sitä Butte, arvelee Pitkänen.

Vissiin se sitä on, ja tämä tasanko on varmaankin sitä "flättää". Vuoren rinnettä peittävistä usvista alkaa erottautua pitkiä savupiippuja ja kaivantorakennusten hahmoja... paljon... paljon! Joo, kyllä tämä tasanko on sitä "flättää", sillä tuossa on hautausmaakin... matalia hautapatsalta ja pieniä lehtipuita harvassa niiden joukossa. Toinenkin hautausmaa, jokseenkin samanlainen .Tänne "flätälle" ne siirtyilevät yksi toisensa perään sieltä maineista, revittyään aikansa Anaconda-yhtiölle kuparia tuon edessämme kohoavan "maailman rikkaimman mäen" sisuksista.

— — —

Ajaa rymyytämme Butten "fintauniin" niinkuin olisimme ennenkin ajaneet, ja pian olemme änkeytymässä sisälle eräälseen sen monista ruokataloista. Täytyy sanoa, että vastaanottoon nähden kohtasi meitä täällä petymys. Olin sanonut Pitkäselle, että ei panna pahakseen, jos saamme selkäämme, tai jos meiltä kysytään, että "mistä nämä räkänoukat ovat?" sillä itsekullakin paikkakunnalla on omat tapansa, joihin pitää suhtautua ymmärtämyksellä, ja Butten tavat maailmalle levinneen käsityksen mukaan ovat sellaisia "kovanpuun tapoja", joita "iistin tomi" voi kyllä aluksi oudoksua, mutta joihin sentään aikaa voittaen tottuu.

Kysymykseen "mistäs nämä räkänoukat ovat?" olin varannut vastaukseksi, että "saatanaako se sinulle kuolasuulle kuuluu", josta vastauksesta otaksuin saavani sellaisen selkäsaunan, että sen selostaminen vaatisi oman lukunsa näissä pakinoissa.

Mutta, kuten sanottu, vastaanotto ei ollut olienkaan näiden ennakkokuvitelmien ja Butten maineen mukainen. Ruokalan keittiön suuren ja kuumuutta etäälle uhovan uunin ympärillä hyörivä myhäilevän näköinen emäntä-ihminen huomautti, meidät hoksauttaen, siinä kesken kiireen sivumennen kirkkaalla äänellä että

— Ottakaapas pojat tuosta pannusta kahvia, näyttää niinkuin olisitte vasta tulleet kauempaa!

No, me pojat tietysti mieluummin otamme pannusta kahvia kuin buttelaisesta nyrkistä kuonoomme.

Kahvia juodessamme tuumin toveri Pitkäselle, että tämä ei tainnutkaan olla oikea paikka, niin että menpämpäs koitteeksi poikatalolle, johon Pitkänen sanoi, ettei hän perusta vaikkei hän saakaan selkäänsä.

Poikatalolla oltiin jo kantamassa ruokia päivällispöytään. Ruokailuhuoneeseen astuessamme, nousee muuan miehistä tuolilta ja huomauttaa Pitkäselle, että "tässä olis tuoli nuorelle miehelle" — teko, joka oli mitä törkeimmässä ristiridassa Butten vanhan maineen kanssa. Silmäilin ruokapöytään asettuvia miehiä; eikö niistä kukaan nouse Butten muinaista mainetta puolustamaan. Eivät perusta. Rauhallisesti asettuvat aterioimaan. Useimmat näyttävät hautovan omia mietteitään, sillä paljon ei syödessä puhella, vaan toimitetaan syöminen kaikella asiallisuudella. Siinä on monenlaista muotoa, mutta muodoista huolimatta tuntuu jokseenkin kaikkien olemuksessa olevan jotakin jykevää, karua ja kunnioitusta herättävää kuin ympäristön vuoristoissakin.

Sillä aikaa, kun aterioimme, on poikatalon eteen jäänyt tinakannumme tutkittu, ja pantu merkille, että varustuksiimme kuuluu myöskin "taipraiteri" eli kirjotuskone, joka mainiomaisinain rinnalla varmaankin tuntuu joutavalta leikkikalulta.

Joukko miehiä on istuskelemassa penkeillä poikatalon oven kahden puolen, kun Pitkäsen kanssa aterioimisen lopetettuamme tuleskelemme ulos.

Heti tciselta puolen katua, poikatloa vastapäätä, alkavat kohota kaivosalueen vaaleat hiekkapenkereet ja silmät menevät väkisin siellä pengermillä olevlin kaivantorakennuksiin, joista ylimmäisten muodot piirtyvät siniharmaata taivasta vasten.

Katsoa ällistellessäni sinne "ylös mäkihin" päin siitä poikatalon ovesta, huomautan että

— Jaa, siellä ne sitten ovat ne leipäpaikat.

Vastaukseksi jurauttaa tylynpuoleinen ääni:

— Niin ovat, ja sieltä ei saa taipraiterilla irti mitään.

— — —

Sanan "Butte" näkee vuoristoalueen kartoilla monessakin paikassa. Alueet kuulsivat ennen Ranskalle ja sana "Butte" on ranskankieltä. Se merkitsee "pyöristynyttä kukkulaa." Sen tapainen kukkula on "maailman suurimman kaivoskämpikön" länsipäässä, ja siitä on saanut Montanan suurin kaupunki nimensä Butte, eivätkä muut "buttet" sen rinnalla merkitse mitään... ne muut ovat vain "pyöristyneitä kukkuloita", mutta Montanan suuri Butte on kaikki voittavan ihmisenergian ja tylyn luonnon ankara taistelutanner.

Ihmis-energia voittaa.

Syvälle vuorten alle on luonto kätkenyt aarteensa, mutta kalliot murtaen on ihminen kaivanut tiensä luonnon aarrekammioille, ja kaivaa... kaivaa edelleen keskeytymättä joka päivä ja yö, niin että "maailman rikkain mäki" maanalaisine tunneleineen on reiitetty kuin muurahaisten syömä kanto. Puolitoista sataa kaivantoa sanotaan olevan Butten alueella. Niitä on mäkirinteillä, ylhäällä vuoren päällä ja alhaalla tasangolla... Maanalaisten tunnelien yhteenlaskettu pituus on noin 2 700 mailia. Tuota numeroa sietää pysähtyä ajattelemaan. Selainen tunneli ulottuisi Atlannin mereltä Tyyneelle meielle lävitse koko Yhdysvaltojen sen leveimmältäkin kohdalta. Kuinka monta hikipisaraa on pudonnut sitä tunnelia kaivaissa! Kuinka monta jäsenä ruhjoutunut! Kuinka monet keuhkot täyttyneet kuparikiven pölyllä!

Ja sitä tunnelia eivät ole kaivaneet ne, jotka siitä tunnelista tuoduilla rikkauksilla ovat yleilisyydessä eläneet ja edelleenkin elävät, vaan sen tunnelin ovat kaivaneet tuollaiset "roffit," "toffit," töykeät työläiset joista monet maksupäivänä juovat palkkapenninkinsä ja aamulla heräävät kohmeloisina roskapönttöjen vierestä takakujilta ja työläisten kaupunginosan asuntosokkeloiden solista.

Buttessa on tehty muutakin kuin juotu ja tapeltu. Siellä on tehty työtä lujemmasti kuin ehkä missään muussa osassa Yhdysvaltoja.

— — —

Täydellä voimalla käydessä Butten kaivannoissa työskentelee 22,000 mainarna, jotka joka vuorokausi lähettävät maan pinnalle 20,000 tonnia kuparikiveä. Nykyään lienee maineissa työssä suunnilleen 13,000 miestä. Kompanian palkka on $4.75. Se on pohjapalkka kaikille, mutta urakkatyöllä, joka on yleinen, yritetään saada irti mahdollisimman paljon yli siitä, ja saadaankin toisinaan "hyvässä paikassa" aina 8 ja 9:kin dollaria, vieläpä senkin päälle. Mutta usein täytyy saada olla "hyvässä paikassa," jos mieli palkan keskiarvoksi ympäri vuoden saada kuusikaan dollaria.

Yhtä mittaa ovat Butten mainarit etsimässä "hyvää paikkaa". Muutetaan kaivannosta toiseen, sillä työsuhteisiin ja tienestimahdollisuuksiin nähden on eri onkaloiden välillä huomattavasti eroavaisuuksia. Jossakin paikassa et tienaa mitään, mutta toisessa yli keskimääräisten ansioiden. Jotkut paikat ovat niin tukahduttavan kuumia, että on "kaikella sisällä" vaikka ei muuta tekisi kuin istuisi koko työvuoron ajan. Toiset paikat ovat siedettävämpiä, vaikka kaikkikin ansaitsevat "hot boxin" nimen. Toisissa paikoissa on suurempi kiusa katosta tippuvasta myrkyllisestä kuparivedestä, joka syöpyy ihoon, muodostaen "kuparinauloja". Iihan sisään tunkeutuvia naulan tai neulan kaltaisia piikkejä, jotka näkyvät kuparinkaivajan käsivarsissa ja hartioilla ruosteen värisinä täplinä, ja joita synnyttää myös hien kanssa ihoon tarttunut kuparikiven pöly. Sanotaan, että rasvaamalla ihonsa voi suojata itseään "kuparinauloilta" ja rohdoskaupoissa myydään lääkkeitä, joilla niitä poistetaan.

Eivät herrat kuitenkaan anna mainarien vaihtaa työpaikkaa vaikka kuinka usein. Viime vuonna annettiin 30 päivää "leiohvia," jos jätti työpaikan. Vasta kuukauden perästä siis sai luvan "röslätä" uutta työpaikkaa.

Liika usein työpaikan jättäminen merkitsee myöskin "kenkurukoortiin" joutumista. Nimitys "kenkurukoorti" alunpitäen tarkottaa vankiloiden asukkaiden ja kulkurien keskinäistä "oikeuslattosta," joka "sakin päätökset" julistaa, mutta Butten mainarien kesken "kenkurukoortilla" tarkoitetaan kaivosherrojen tutkijalautakuntaa, joka ottaa työläisen ristikuulusteltavakseen silloin, kun katsoo siihen olevan syytä. "Kenkurukoortiin" saapuvat joutuvan, jos talvella jättää työpaikan kolmannen kerran ja kesällä neljännen kerran. "Kenkurukoorti" voi tiukata kynsiinsä ottamaltaan työläiseltä mitä vain sen päähän pistää, mutta raskaimpana rikoksena pitää se sen, jos käy selville, että kuulusteltava on kuulunut tai kuuluu I. W. W.-liittoon tai O. B. U:oon. Se merkitsee "rösläyskortin" menettämistä, jonka jälkeen miltään Butten kaivannolta ei saa työtä — ei ainakaan entisellä nimellään. Yhtä Suurta Uniota ei siis Buttessa voi julkisesti rakentaa, eikä Buttessa nykyään ole mistään työläisten järjestyneisyydestä mitään tietoa, paitsi että "ammattitaitoisin" kaivostyöläisten osa; koneenkäyttäjät, sepät, jne. kuuluvat American Federation of Laborin nykyisen ohjelman mukaan unioihinsa. Tällaisessa järjestymisessä on A.F. of L:n johtajilla ja trustiherroilla sellainen yhteisymmärrys, että järjestyneet pysyvät työtaistelujen sattuessa lojaalisina trustille ja tuttavat trustiherroja järjestymättömän, halpapalkkaisen joukon nujertamisessa. Kun "ammattitaitoiset" union miehet pysyvät paikoillaan, niin on trustin helpompi murskata rikkurien avulla järjestymättömien työläisten taistelurintama.

Ilman "rösläyskorttia," joka kuparitrustin virastosta saadaan, ei Butten kaivannoilla voi työtä saada. Ja "rösläyskortin" saa vain siinä tapauksessa, jos kykenee antamaan herroja tyydyttävän selostuksen työpaikoistaan ja toimistaan kolmen vuoden ajalta. Vasta sitten saa armon painua muiden mukana "maailman rikkaimman mäen" sisuksiin herroille rikkauksia kaivamaan.

"Rösläyskortit" ja "kenkurukoortit" edustavat täydellistä pääoman diktatuuria. Järjestymättöminä on niihin alistuttava, mutta alistuminen on monasti enemmän uhmamielistä kuin nöyrää pokkuroimista. Eräs irlantilainen kuparinkaivaja oli hiljakkoin joutunut työpaikan jätettyään "kenkurukoortiin" ja herra alkoi tiukata häneltä, että

— Minkä vuoksi sinä mies et pysy työpaikassasi?

Vastaukseksi kivahti irlantilainen:

— Kuule, jos minulla olisi "hot boxin" asemasta semmonen työpaikka kuin sinulla, niin saisit nähdä, että minä työpaikassani pysyisin.

5—6 milj. Intian kansasta kuolee joka vuosi nälkään

Elokuun lopulla pidettiin Berlinissä imperialismivastaisen kansainvälisen liiton toimeenpanevan komitean kokous. Puhetta johti Englannin riippumattoman työväenpuolueen puheenjohtaja Maxton. Edustajia oli myöskin Ranskasta, Saksasta, Intiasta, Indonesiasta ja Kiinasta. Kun Maxton on sosialidemokraatti eivätkä sosialidemokraatit salli imperialismivastaisen liiton toimintaa, selitti Maxton hyvin käsittävänsä asemansa tukaluuden, mutta piti imperialisminvastaista taistelua niin tärkeänä, ettei puolueesta erottaminenkaan voi häntä estää taistelusta.

Erittäin mielenkiintoinen oli Englannin edustajan, intialaisen Saklatvalan selostus Intian oloista. Hän asiantuntijana osoitti, että Englannin ylivalta ja herruus Intiassa on johtanut siihen, että maan asukkaista on vain 7 pros. lukutaitoisia ja 93 pros. lukutaidottomia. Saklatvala viittasi Englannin parlamentissa esitettyyn selostukseen, jonka mukaan "noin viisi kuusi miljoonaa ihmistä kuolee Intiassa joka vuosi nälkään yli sen määrän, mikä on tavallista troopillisissa ja takapajuisissa maissa." Edelleen osoitti hän, että "useimmat nälän uhreista ovat lapsia ja syynä ovat vieraan vallan aiheuttamat epäterveelliset olot. Yksin maalaiselämän takapajuisuutta osoittaa se, että 87 jokaisesta sadasta kuolevat ilman lääkärin apua. Työläisten ahtaaminen asuntokasarmeihin kaupungeissa johtaa siihen, että lasten kuolevaisuus on 650—830 jokaista tuhatta lasta kohti." Edelleen puhuja osoitti, että nälkäkuolemat ja lasten erittäin suuri kuolevaisuus ovat hyvin ymmärrettäviä, kun ottaa huomioon, että työväen keskimääräinen ansio päätä kohti kohoaa vain 4 puntaan Englannin rahassa vuodessa. Puhuja osoitti tämän pääasiassa johtuvan imperialismista, jonka päätarkoituksena on työväen mahdollisimman perinpohjainen riistäminen.

Kun II internationalin elokuun alussa Brysselissä pitämässä kongresssissa tosiasiallisesti asetuttiin tukemaan imperialistien siirtomaita ja niiden kansoja riistävää politiikkaa, tuomitsi imperialistivastaisen liiton johdon kokous sen täydellisesti. Se asettui Intian täydellisen ja ehdottoman riippumattomuuden kannalle, koska vain siten voidaan estää miljoonien vuosittaiset nälkäkuolemat. Kokouksessa osoitettiin edelleen, että niin kauan kuin Englanti hallitsee Intiaa, on se voimattomana esteenä asesitariisumiselle ja maailman rauhalle. Intian vapauttaminen on välttämätön ennen kaikkea Engl. työväelle, koska englantilaisten harjoittama Intian työläisten riistäminen on suurimpana syynä työttömyyteen Englannissa ja englantilaisten työläisten elintason alentumiseen.

Kokouksessa käsiteltiin Kiinankin kysymystä ja todettiin, että Kuomingtang-puolue, jonka edustajat olivat sosialidemokraattien kongressissa Brysselissä, on viimeisten 18 kuukauden aikana vaatinut uhreikseen kokonaista 310.000 henkilöä.

Tässä yhteydessä on huomattava, että kun sosialidemokraatit 1924 olivat Englannin hallituksessa ja Intian kansa alkoi äänekkäämmin vaatia itselleen itsenäisyyttä, uhkasi MacDonaldin hallitus heitä imperialistisilla sotajoukoilla ja rakennutti kaiken varalta 5 risteilijää lisää. Englannin sosdem johtajat ovatkin osasyyllisiä kaikkeen siihen kurjuuteen, jota englantilainen sortopolitiikka Intiassa aiheuttaa.

JOULUKORTTIMALLIT

Vapauden konttorista on lähetetty tämän vuoden mallit näinä päivinä asiamiehille. Jos joku asiamies ei ole, syystä tai toisesta, malleja saanut, pyydetään siitä Vapauden konttoriin ilmottamaan.

Pyydettäessä lähetetään joulukorttimallit kenelle tahansa, joka lupaa kerätä tilauksia korteille, sellaisilla paikkakunnilla, joilla ei Vapauden liikkeellä ole vakituista asiamiestä. Sellaisten henkilöitten, jotka eivät ole takauksella toimivia asiamiehiä, on lähetettävä raha tilauksensa mukana, pidättäen itselleen 20 pros. asiamiespalkkion.

Kaikkien korttien matkassa lähetetään myöskin soveltuvat kirjekuoret.

Korttivarasto on tänä vuotena niin laaja, että ainakin ensimäisen kuukauden ajalla ei mikään kortti tule loppumaan. Suurin osa korteista ei tänä vuotena lopu ollenkaan, sillä niitä on niin paljon taikka ovat Vapauden omassa liikkeessä painettuja ja voidaan siis uudelleen valmistaa jos sattuisivat loppumaan. Kaiken varalta on kuitenkin parhainta lähettää tilaukset mahdollisimman aikasin, etenkin sentähden, että siten on tilaisuudessa saamaan korttinsa hyvissä ajoin mm. Suomeen lähetystä varten. Me erikoisesti painostamme sitä, että kortit on tilattava aikasin, sillä lähempänä joulua, painossa vallitsevan kiireen tähden, ei tilauksia enää voida yhtä nopeasti täyttää kuin nyt aikasemmin. Ensimäinen joukko kortteja menee painoon lokak. alussa. Koettakaa saada tähän joukkoon tilauksenne. Myöhästymisestä ei tänä vuotena voida syyttää Vapauden liikettä sillä mallit ainakin on hyvissä ajoin lähetetty.

Tov.

Vapauden konttori,

Box 69, Sudbury, Ont.

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA

NIEMI & VALKEAPÄÄ

Puhelin 844 — Box 524

71 Cedar St. — Sudbury, Ont.

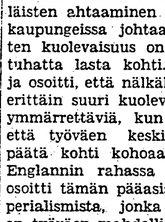

KELLOSEPPÄ

A. Heiskanen

SUDBURY, ONT.

—Box 1873—

9 Durham St.

Halutaan tietää

Haluaisin saada tietää missä olesklee veljeni **Jaakko Katajamäki,** kotoisin Jurvan Tainun kylästä. Ollut viimeksi Canadassa. Äiti Suomessa haluaisi saada osotteesi tärkeitten asiain vuoksi. Jos ei hän itse satu tätä huomaamaan, niin pyydän jos joku joku hänestä tietää olisi hyvä ja antaisi tietää allekirjoittaneelle.

Vieno Sten
(o.s. Katajamäki),
29 Packards Lane, Quincy, Mass.

Haluaisin tietää missä olet **Abeli Suuronen** ja vaimonsa **Tilda.** Olkaa hyvät ja ilmoittakaa osotteenne serkkupojalle

Jooseppi Tyrväinen,
110 McCaul St., Toronto 2, Ont.

North Bayn SAUNA

Avoinna joka:

TIISTAI, KESKIVIIKKO, PERJANTAI ja LAUANTAI

Klo 3:sta päivällä klo 12:sta yöllä.

90—3rd Avenue E. — Phone 2545

Jack Puusepp

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland, Room 918

1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanstn, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L, Sopper Cliff, Ont.

ILMOITUS

RUOKAA JA HUONEITA SAATAVANA

Mrs. S. Junnila

3 Ave. 68 — Box 1511 — Timmins (M

J. A. Erickson

SUOMALAINEN ASIOITSIA

tekee laillisia asiapapereita tässä maassa ja Suomessa käytettäväksi ja suorittaa yleensä kaikkia asioitsia-alalle kuuluvia tehtäviä. Tulkkina oikeuksissa y.m. M

Bank of Commerce Building.
— Phone 2131 —
Box 718 — SUDBURY, ONT.

Suomalainen Koti

Suosittelee

RUOKAA JA HUONEITA

Huom.! Minuutin matka C. N. R. asemalta. (MT

390 Colborne Street

Tel. Main 0008

MONTREAL, QUEBEC

Alavon Sauna

on auki 3 kertaa viikossa:

Tiistaina klo 6—12
Perjantaina ja
Lauantaina klo 2—12

339 Antwerp St.
Sudbury — Ontario

— Puhelin 1954 —

Uusi suomalainen

sauna ja uima allas

Auki joka päivä kello 1 päivällä 12 yöllä.

NESTOR PUSKA

142 Durham kadulla, Sudbury, Ont.
Puhelin 2268

Osuusruokala

Kirkland Laken suomalainen ruokala tarjoo ruokaa aterioittain. Jäsenyyteen voivat myös järjestyneet työläiset liittyä.

FINNISH CLUB.

Box 297, Kirkland Lake, Ont.

TÄMÄ MIES OLI ULOSKULUNUT, HEIKKO JA HERMOSTUNUT

Mr. C. W. Alderson, Bazine, Kansas, joka 75 vuotiaana oli heikko ja hermostunut, sairasti munuais- ja maksataudin sanoo: "Minä olen nauttinut monta lajia lääkkeitä, mutta en ole mistään saanut niin paljon apua kuin Nuga-Tonesta." Nuga-Tone vapautti hänet taudistaan, antoi hänelle uutta voimaa ja lisäsi hänen painoaan. Hänen juttunsa on vain yksi niistä monista tuhansista, jotka ovat saaneet apua Nuga-Tone lääkkeestä.

Nuga-Tone on myöskin mainiota vatsavaivoille, huon